

ŽELEZAR

Jesenice, 27. oktobra 1988

Številka 43-44 • XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25 - letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradašnja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Goranjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	102,7	101				
Jeklarna 2	107,2	96				
Livarna	61,5	87	90,0	105,8	580,3	60
VBS	101,3	98	2.502,7	69,5	42.932,3	104
HVB	113,7	108	8.286,5	127,2	83.964,9	109
HVJ	86,0	105	1.297,7	87,3	18.058,8	106
PVT	95,2	102	1.212,1	93,9	16.700,4	104
VDP	86,2	94	3.864,5	85,1	53.522,7	97
Žičarna	88,8	92	1.784,5	80,9	21.847,1	89
Jeklovlek	90,2	101	1.554,9	82,4	22.482,8	103
Elektrode	102,0	107	1.082,5	89,4	17.256,1	102
Želblarna	97,9	106	499,3	83,2	6.775,1	103
Žič. valj.	103,2	100	865,2	121,8	12.847,1	156
ŽELEZARNA	101,7	99	23.039,9	95,5	296.967,6	104

V primerjavi z rezultati, doseženimi v preteklem obdobju, smo v prejšnjem tednu izboljšali rezultat skupne proizvodnje, ki je 101,7 % na operativni načrt. Pri tem je značilno predvsem relativno poslabšanje rezultata v obeh jeklarnah, predvsem pa v Jeklarni 2, zaradi težav pri kontinuirnem vlivanju. Tako smo v sorazmerno kratkem času imeli tri prodore pri vlivanju, kar je zahtevalo obsežne vzdrževalske posege na sami napravi in izvedbo meritev. Posledici sta nižja proizvodnja in povečanje deleža klasično odlitega jekla v brame. Višji stroški zaradi popravil in višji stroški takšne proizvodnje bodo negativno vplivali tudi na poslovni rezultat v mesecu oktobru.

Zaradi zmanjšane proizvodnje v jeklarni v naslednjih fazah ni bilo zastojev. Vsi obrati so imeli in imajo še zadostne količine polizdelkov, tako da lahko proizvodnja nemoteno teče. Za izboljšanje rezultata je najbolj nujno, da Valjarna bluming štekel (predvsem v valjarni štekel in adjustaži štekel) bolj preseže načrtovane rezultate in s tem omogoči vsem v TOZD Ploščati program povečanje prodaje.

Kritično ostaja izpolnjevanje programa žičarne. Še vedno ni dokončno razrešeno vprašanje priprave žice, luženja in kadrovske zasedbe v žičarni.

Za pretekli teden so torej značilne večje težave zaradi okvar, kamor moramo pristoiti tudi okvaro potisne peči v Valjarni debele pločevine. Kljub naštetim težavam pa je doseganje načrta v oktobru še vedno možno in v naših rokah.

Podpredsednik poslovnega odbora za proces:
Božidar Bartelj

Komentar tedna

Osební dohodek do konca leta

Na plačilnem listku osebnega dohodka za september je večina delavcev presenetil napis, da gre za akontacijo. Ugibanja so bila različna, zato podajamo kratko obrazložitev:

Življenjski stroški so se tudi v zadnjih mesecih strmo povečevali, vendar Zakon o omejevanju osebnega dohodka ni dovoljeval premikov navzgor. Vedeli smo, da se bo moral kmalu spremeniti, zato smo v tem pričakovanju za september izplačali že nekaj sredstev osebnega dohodka na račun oktobra, hkrati pa smo upali, da bo sprememba omejitve omogočila povečanje osebnega dohodka še za september. Zato smo 18. oktobra izplačali osebni dohodek kot akontacijo za september, dokončni obračun osebnega dohodka za september pa bo 31. oktobra.

Obliko izplačila osebnega dohodka v dveh delih bomo zadržali tudi v naslednjih mesecih. Sočasno s spremenjeno zakonodajo o višini osebnega dohodka je bila namreč dana možnost, da finančno breme osebnega dohodka porazdelimo, da bi čimbolj zmanjšali obseg posojil za te namene. Akontacijo neto osebnega dohodka bomo prejeli 15. ali 14. v mesecu, dokončni obračun neto in prispevke za druge republike bomo izplačali ob koncu meseca, prispevke za Slovenijo pa v prvih osmih dnevih naslednjega meseca. Takšen pristop je nujen zaradi racionalnega gospodarjenja s finančnimi sredstvi, sicer bi lahko bile omejitve pri finančnih sredstvih večja ovira kot zakonske določbe.

Večini bralcev je dobro znano, da se je zgornja meja rasti osebnega dohodka dvignila s 119 na 140 %. Glede na spremenjen zakon bomo osebni dohodek za september povečali za 5 %, osebni dohodek za oktober bo večji za 10 %, prav tako pa se bo (glede na oktobrsko višino) za 10 % povečal osebni dohodek za november.

S takšnim gibanjem osebnega dohodka bomo do decembra predvidoma dosegli povprečje 930.000 din na delavca, za oktober okrog 840.000 din, letno povprečje pa predvidevamo okrog 635.000 din na delavca oziroma 615.000 din na 182 ur.

URESNIČITEV TAKŠNE NAPOVEDI OSEBNEGA DOHODKA PA NI ODVISNA LE OD POSTAVLJENIH ZAKONSKIH MEJA, AMPAK PREDVSEM OD REZULTATOV, KI JIH BOMO DOSEGLI V ZADNJIH MESECIH.

Vodja oddelka za nagrajevanje:
Rafko Penič

Poslovanje Železarne v devetih mesecih

1. Splošni pogoji poslovanja

Kljub restriktivnim gospodarskim ukrepom, sprejetim v mesecu maju, je inflacija v tretjem četrtletju še hitreje naraščala kot v prvih šestih mesecih. Nestabilni pogoji poslovanja, ki so v veliki meri posledica visoke inflacije, pa so gospodarstvo postavili v nemogoč, lahko rečemo, v večini primerov brezupen položaj. Vsako načrtovanje stroškov ter realizacije in glede na to uravnavanje proizvodnje je v takih pogojih skoraj nemogoče, oziroma se večkrat izkaže kot neuspešno.

Prav to zadnje se je pokazalo v Železarni, saj smo kljub povečevanju naših prodajnih cen in kljub optimističnim načrtom dosegli le del tistega, kar smo (dohodkovno gledano) načrtovali mesečno. Največja odstopanja smo dosegli prav na področju stroškov, ki so očitno previsoki. Vzroki za tako stanje so predvsem:

- večje specifične porabe surovin in energije na enoto proizvodnje,
- višje cene surovin, energije ter storitev,
- nenormalno visok uvoz, ki ob realnem stanju tečaja tujih valut, ob vseh uvoznih dajatvah in ob upoštevanju financiranja uvoza, predstavlja višji strošek, kot bi nastal, če bi blago uspeli nabaviti na domačem trgu.

Prav tako se nismo uspeli (proizvodno in komercialno) prilagoditi vse višji ceni denarja. Kljub vsem postavljenim ciljem in dobri volji, ki se izraža v mesečnih likvidnostnih načrtih, v tem letu nismo uspeli znižati zalog — niti surovin, kot tudi ne polizdelkov ter nedokončane in končne proizvodnje. Še vedno proizvodni programi ne slonijo v celoti na naročilih tistih kupcev, ki so plačilo zmožni, ki so solidni plačniki tako kupljenega blaga kot obresti. Vse to pa se odraža v neracionalnem gospodarjenju z denarjem.

II. Proizvodni rezultati

V gospodarskem načrtu za devetmesečno obdobje 1988 leta smo predvideli, da bomo proizvedli 787.635 ton skupne proizvodnje, kar nam je uspelo doseči 103,6 %. Načrt blagovne proizvodnje, skupaj s storitvami prevallanja, pa smo dosegli 105,2 %. Proizvedli smo 275.164 ton izdelkov za prodajo in lastno porabo ter opravili 1.119 ton storitev prevallanja.

Valjarna debele pločevine

Povečati odpremo in finalizacijo izdelkov

V Valjarni debele pločevine so si za osnovni cilj sanacije zadali, da bodo v drugem polletju letošnjega leta odpremili 33.000 ton izdelkov oziroma za štiri odstotke več, kot je predvideno z družbenim načrtom. Med delovnimi cilji pa namenljajo veliko pozornosti tudi zmanjševanju izmeta, znižanju stroškov, finalizaciji debele pločevine, kakovostnejšemu asortimentu ter kadrovskim in zaposlitvenim problemom.

Osnovni cilj, da bodo v drugem polletju odpremili 33.000 ton izdelkov, so dosegli oziroma celo presegli, saj so v prvih treh mesecih drugega polletja odpremili za 1.865 ton več izdelkov, kot je bilo načrtovano. Za izpolnjevanje tega cilja do konca leta pa obstaja stalna nevarnost, ker so v zadnjih mesecih velike možnosti za okvare. Zaradi varčevanja so namreč generalni remont te valjarne prestavili iz julija in avgusta letošnjega leta na april 1989. Ocenjujejo,

da bi vse naprave to prestavitev prenesle brez večjih posledic, vprašljive so le peči za ogrevanje vložka. Te so zelo dotrajane, zato je možnost za večje okvare zelo velika, vsaka okvara pa pomeni zastoj in odstopanje od začrtanih ciljev.

Med delovnimi cilji jih najbolj skrbi, kako bodo dosegli skoraj za pet odstotkov večji izplen, kar je kot cilj VDP opredelila posebna delovna skupina. V obratu ocenjujejo, da je ta cilj skoraj nedosegljiv, ker je iz-

Ploščati program (za 6,4 %). V TOZD Talilnice so načrt presegli za 1,7 %, v TOZD Okrogli program pa za 0,6 %. Pregled proizvodnih rezultatov odraža uspešno delo temeljnih organizacij tako glede preseganja ciljev, določenih z gospodarskim načrtom, kot z operativnim programom.

Načrtovano proizvodnjo za prodajo in lastno porabo sta presegli dve (Nadaljevanje na 3. strani)

Volitve v nove samoupravne organe TOZD in nadomestne volitve v samoupravne organe DSSS in Železarne

V tem mesecu smo pričeli z evidentiranjem možnih delegatov v samoupravne organe TOZD, ki jim 16. decembra poteče prvi dvoletni mandat.

V zvezi s to aktivnostjo je smiselno izpeljati tudi NADOMESTNE VOLITVE za samoupravne organe DSSS in Železarne.

Osnovnim organizacijam sindikata in sindikalnim konferencam predlagamo, da skupaj z vodstvi TOZD in DSSS preverite morebitno potrebo po nadomestnih volitvah. Postopek evidentiranja teh delegatov je potrebno izpeljati skladno z navodili za volitve, ki smo jih že poslali osnovnim organizacijam sindikata in objavili v prejšnji številki Železarnja.

Neposredno se voli delegate v delavski svet DSSS in Železarne ter člane samoupravne delavske kontrole in skupne disciplinske komisije Železarne. Člane odbora pa izvolijo delavski sveti na svojih sejah.

Se enkrat vam posredujemo časovno opredelitev aktivnosti: Predsedniki sindikalnih konferenc TOZD in DSSS naj takoj na vodstvu svoje temeljne organizacije in delovne skupnosti preverijo tudi morebitno potrebo po nadomestnih volitvah.

Do konca oktobra predsedniki osnovnih organizacij sindikata skličejo izvršne odbore in pripravijo osnutek predloga novih kandidatov in ga posredujejo v razpravo na SDS.

Evidentiranje na SDS se zaključi do 10. novembra. Predlogi se pošljejo predsednikom osnovnih organizacij sindikata oziroma sindikalnih konferenc.

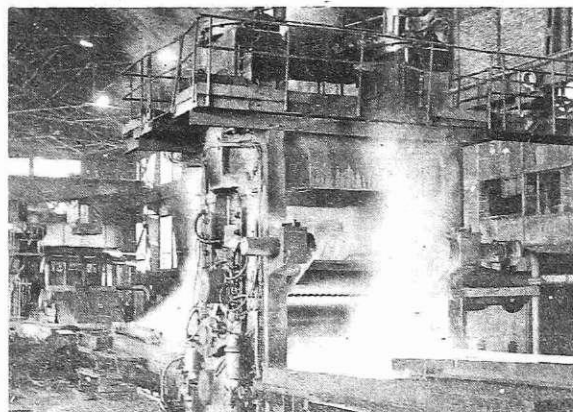
Temeljno kandidacijsko konferenco je treba sklicati do 18. novembra in dokončni predlog poslati volilni komisiji Železarnje.

Volilna komisija pregleda dokumentacijo in kandidatno listo dopolni z ustreznimi podatki ter jo 24. novembra objavi v Železarnju.

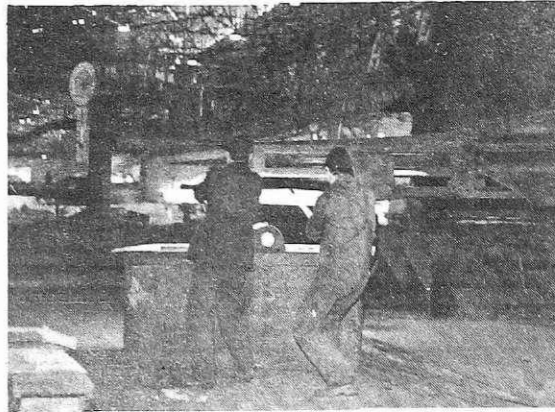
Delavski sveti morajo do 7. novembra sklicati seje zaradi razpisa volitev. Preverijo in imenujejo manjkajoče člane volilnih komisij in komisij za volilne imenike.

Volilna komisija mora vsaj pet dni pred glasovanjem imenovati volilne odbore, ki pripravijo volišča in poskrbijo za nemoten potek volitev.

Sindikat Železarne

V Valjarni debele pločevine (foto: Irena Kučina)

Potisna peč v Valjarni debele pločevine

Sindikalna konferenca TOZD Ploščati program

Nagrajevanje in socialna varnost kot osnovni nalogi

Sindikalna konferenca TOZD Ploščati program se že dalj časa ukvarja predvsem s tistimi problemi, ki najbolj pestijo delavce; to pa sta nagrajevanje in zagotavljanje socialne varnosti delavcev. Pripravlja pa se tudi na volitve samoupravnih organov na nivoju temeljne organizacije.

Branko Pagon

Predsednik sindikalne konference TOZD Ploščati program je Branko Pagon. V Železarni se je zaposlil že leta 1969; najprej je delal v Elektrodah kot kontrolni varilec, v času, ko se je ustanovljala Hladna valjarna Bela, pa nekaj mesecev tudi v tem obratu. Delo v Železarni je začasnó prekinil, ko je bil imenovan za sekretarja občinske konference ZSMS; to funkcijo je opravljal tri leta. 1979. leta se je vrnil v Železarno; razporedili so ga v Hladno valjarno Jesenice, kjer dela še danes kot vodja odpreme. V družbenopolitično dejavnost se je vključil takoj po prihodu v Železarno; najprej so ga izvolili za predsednika osnovne organizacije sindikata v Elektrodah, nato pa tudi v Hladni valjarni Jesenice; v prejšnjem mandatnem obdobju je bil podpredsednik Izvršnega odbora sindikata Železarne, sedaj pa v njem sodeluje kot član. V prejšnjem obdobju je bil tudi član centralnega delavskega sveta in predsednik odbora za splošne zadeve, trenutno pa je član delavskega sveta TOZD Ploščati program.

Na področju nagrajevanja se sindikalna konferenca TOZD Ploščati program spopada s problemi, ki so vezani na Železarno kot celoto. Delavci ugotavljajo, da so sredstva, namenjena za izplačevanje osebnih dohodkov v delovni organizaciji, premajhna, da bi omogočila normalno

preživetje vseh delavcev. Zato si sindikat prizadeva, da bi se prispevki delavcev za družbene dejavnosti zmanjšali in bi se tako razbremenili njihov osebni dohodek. Doseči skuša tudi, da realni osebni dohodki ne bi več padali in da bi jih sproti prilagajali rasti življenjskih stroškov. K večjim sredstvom za osebne dohodke pa bi morali prispevati tudi znotraj Železarne z večjo produktivnostjo ter z zmanjševanjem materialnih stroškov na vseh področjih.

»Pri reševanju socialnih problemov delavcev je sindikalna konferenca omejena z razpoložljivimi sredstvi,« pravi Pagon. »Vključili smo se v skupno akcijo sindikata Železarne pri podeljevanju pomoči pri ozimnici in enkratnih izplačilih najbolj ogroženim delavcem. Ob tem smo ugotavljali, da je potreba precej več kot pa sredstev za razreševanje socialne problematike, tako da akcija ni imela željenega učinka. Merila za dodeljevanje pomoči smo pri nas izdelali v osnovnih organizacijah, glede na specifičnosti posameznega obrata, a smo kasneje ugotavljali, da je prihajalo do nepravilnosti, ko so nekateri ta merila neupravičeno izrabljali.«

Po besedah Branka Pagona v TOZD Ploščati program nimajo vsi delavci. Marsikje v proizvodnji delavcev celo manjka, na kar sindikat nenehno opozarja. Sicer pa se je težko opredeljevati do kadrovske politike na nivoju delovne organizacije, ki odreja, koliko delavcev zahteva določena proizvodnja. V sindikatu predpostavljajo, da je ta politika pravilna; kar pa se bo pokazalo šele čez čas.

Izredni zbori delavcev v Železarni so odraz nezadovoljstva delavcev s sedanjim položajem. Zahteve, ki jih delavci postavljajo na teh zborih, temeljijo na ugotovitvi, da posameznik z rednim delom ne zasluži dovolj, da bi lahko zadovoljil osnovne življenjske potrebe. Čeprav delavci vedo, da prekinitve dela ne prispevajo k boljšemu gospodarjenju, očitno ne vidijo druge poti za razreševanje svojih problemov. Dejstvo pa je, da se stvari ob prekinitvah premaknejo z mrtve točke, čeprav se uresničuje večina le najbolj neposredne zahteve, končne rešitve, ki bi bistveno izboljšale položaj delavcev, pa s tem niso dosežene.

Pretekli teden so izredni zbori sklicali tudi delavci v adjustazi Valjarne

bluming štekel. Zahtevali so, da se ponovno pregledajo kategorije po posameznih delovnih mestih, ker se njihovi osebni dohodki, pri enakih delih in nalogah in ob isti kategoriji, zmanjšujejo glede na povprečni osebni dohodek Železarne. Pritožili so se tudi zaradi neuskajenih normativov (individualnih in skupinskih norm) ter zahtevali otežkočene dodatke za posamezna delovna mesta. Njihove zahteve je sindikat posredoval strokovnim službam, ki morajo te stvari ponovno preveriti in na podlagi dobljenih ugotovitev tudi ukrepati.

»Delavcem je treba zagotoviti minimalni osebni dohodek,« meni Pagon. »To pa predstavlja nevarnost, da bomo šli v preveliko uravnilovko. Zato si moramo prizadevati za linearno povečanje vseh osebnih dohodkov ter ohraniti določena razmerja med zasluži posameznih kategorij delavcev; v nasprotnem primeru se lahko zgodi, da bo že tako šibka motivacija za dobro delo popolnoma izničena.«

Kadar se pogovarjamo o družbenih dejavnostih, se vedno ustavimo pri zdravstvu in izobraževanju, kot da ne bi vedeli, da teh temeljnih dejavnosti ne moremo omejevati, ker so nam potrebne. Obstaja pa nekaj samoupravnih interesnih skupnosti, pri katerih bi lahko iskali rezerve v smislu racionalnejše organizacije in ugotavljali potrebnost njihovega obstoja. Vsi namreč vemo, da nismo več tako bogata družba, da bi lahko vzdrževali obstoječi birokratski aparat.

Za naš sindikat bi lahko rekli, da zagovarja interese delavcev, koliko smo pri tem uspešni in koliko so delavci zadovoljni z rezultati naših prizadevanj, pa je drugo vprašanje. Sindikalni aktivisti smo prostovoljci; za uspešno razreševanje vseh nako-pičenih problemov bi potrebovali več časa, kot nam ga ostaja ob izpolnjevanju rednih delovnih obveznosti. Pogosto zahtevajo delavci od sindikata več, kot lahko leta v sedanjih razmerah doseže. Posamezniki se vključujejo v dejavnost sindikata predvsem na področjih, kjer se uresničujejo njihovi neposredni interesi. Ker pa se v zaostrenih gospodarskih razmerah številni delavci borijo zgolj za preživetje, se individualni interesi vedno bolj približujejo skupnim. Zanimanje delavcev za sindikalno dejavnost je zato precejšnje, čeprav rezultati naših akcij zaradi omejenih materialnih možnosti niso vedno taki, kot bi želeli.«

Tanja Kastelic

SŽ-Železarna Jesenice, n.s.o.
Jesenice, Cesta železarjev št. 8

objavlja javno licitacijo

za prodajo osnovnih sredstev:

- tri lesene barake — izklicne cene:
- ena lesena baraka Gradis — Bela 400.000 din
- ena lesena baraka Jesenice 200.000 din
- ena lesena baraka Jesenice 180.000 din.

Licitacija bo v petek, 4. novembra 1988, ob 10. uri. Ogled navedenih osnovnih sredstev bo v sredo, 2. novembra 1988, od 10. do 13. ure za leseno barako Gradis na Beli in v četrtek, 3. novembra 1988, od 10. do 13. ure za lesene barake na Jesenicah.

Licitacija bo v prostorih sektorja Inženiring, stavba pokojninski, soba 46.

Prometni davek plača kupec. Vsak ponudnik mora na dan licitacije plačati varščino 10 % od izklicne cene pri blagajni Železarne.

O rušenju objektov bo s kupcem sklenjena ustrežna pogodba. Osnovna sredstva se prodajajo po načelu videl-prevzel.

Prednost pri nakupu imajo:

1. organizacije združenega dela,
2. delavci in upokojeanci Železarne in
3. DPO in ostali občani.

Vse informacije se dobijo na ☎ 81-441 interna 20-25.

SŽ-Železarna Jesenice
OSMP

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Tehnične dejavnosti z dne 20. oktobra 1988

objavljamo

prosta dela in naloge:

— STROJNIK — STIKALNIČAR v HE Gorje, Energetika, šifra 3125, D-3, 10. klg., 2 osebi

Pogoji:

— IV. stopnja srednjega usmerjenega izobraževanja kovinsko-predelovalne ali elektro usmeritve in eno leto delovnih izkušenj.

Prednost imajo kandidati, ki stanujejo na tem področju in so zaposleni v DO Železarna Jesenice.

Kandidati naj prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovske sektor Železarne Jesenice, C. železarjev 8.

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (4)

Obnova in zaščita

Če je muzej ovrednotil nek predmet, stroj, napravo itd. za dediščino, ali če je zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine proglasil določeno nepremičnino za spomenik, potem je njihova naloga, da skupaj z eventualnimi lastniki (če to ni muzej) primerno poskrbijo za proglaso dediščino. Pripravi se predlog obnove in prezentacije, ki pa seveda vsebuje vse pravne oz. zakonske razsežnosti. Predmeti dobijo svoje mesto v muzeju, spomeniki pa primerno mesto v okolju.

Če odmislimo vsa dela pri inventarizaciji, dokumentarizaciji in izdelavi registra (in seveda vseh spremljevalnih kartotek), potem je seveda najbolj pomembno, kako nekemu predmetu povrniti avtentično podobo, predvsem pa, kako to podobo ustrezno predstaviti. Predmeti, stroji, objekti itd. (namenoma ne ločim med premično in nepremično dediščino, kot je to storil zakon o naravni in kulturni dediščini iz leta 1981, saj je to storil samo zaradi razmejitve odgovornosti za njeno zaščito) so imeli v času delovanja, obratovanja neko podobo, ki se je sčasoma spreminjala, dopolnjevala, bogatila, pa tudi siromasila. S tem je postavila pred tiste, ki skrbijo za obnovo in zaščito, vrsto vprašanj, na katera lahko odgovori le temeljito strokovno in študijsko delo.

Kakšna naj bo torej podoba prihodnje muzealije oz. spomenika? Tako, kot je vprašanje lahko, pa je odgovor težak in včasih negotov. Če je naša tema tehniška dediščina, potem je eden od odgovorov ta, da je podoba lahko različna, predvsem pa takšna, za katero se pač muzej oz. zavod odloči. Predmetu oz. spomeniku lahko povrnemo njegovo prvotno podobo (torej odstranimo vse naknadne dodelave, predelave itd.), lahko ga ohranimo v stanju, v kakrš-

nem je bil ob koncu delovanja, ali pa ga obnovimo tako, da ga »povrnemo v čas, ki je bil odločilen ali po svoje poseben; tako nam dediščina najprimerneje prezentira neki čas in delovne postopke«. (Tadej Brate: Uvod v metodologijo varstva tehniške dediščine, Varstvo spomenikov 1988, str. 26).

Seveda so vse te dileme oz. alternative odvisne tudi od namembnosti, ki jo neka ostalina z dediščino prevzema. Ni namreč nujno, da se funkcija spomeniško zaščitene objekta, stroja, naprave itd. spremeni. Lahko ostane nespremenjena ali celo zaželeno je, da se funkcija ne spremeni, kar najbolj velja prav za tehniško dediščino. Pravzaprav je ena od najslabših variant prav ta, da se dediščina spreminja v negibna »strašila« (nepremična) na muzejskih in tovarniških dvoriščih, namesto da bi še naprej opravljala svojo prvotno funkcijo in služila človeku. Včasih je to zaradi tehnološkega razvoja seveda nemogoče, vendar pa v večini primerov to ni tako. Sprememba namembnosti (npr. prostora oz. hal) je lahko presenetljivo uspešna, čeprav navadno odpisane objekte zapolnimo prav presenetljivo neambiciozno (arhivi, ropotarnice itd.), najbolj pogosto pa jih kar podremo.

S predmeti oz. premično tehniško dediščino je nekoliko »lažje«, saj je jeklarina prav blizu, surovine (beri staro železo!) pa niso več ravno poceni. Na prosto smo postavili številne lokomotive, parne stroje, letala itd., čeprav nam izkušnja z muzejskim vlakom na progi Jesenice — Nova Gorica kaže drugačno možnost uporabe.

(se nadaljuje)
Tone Konobelj

Popravek

V 42. številki Železarja je v članku Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (3) nekaj napak: V prvem odstavku je nepravilno naveden vir: »Varstvo spomenikov: Jekla Bizkonič...«; pravilno: »Varstvo spomenikov: Jelka Pirkovič...« V zadnjem odstavku pa je pri spreminjanju teksta prišlo do napake: »Pa vendarle, ko smo nek spomenik (torej nepremično dediščino, za katero skrbijo muzeji) že spoznali...«; pravilno: »Pa vendarle, ko smo nek spomenik (torej nepremično dediščino, za katero skrbijo zavodi) oz. nek predmet (torej premično dediščino, za katero skrbijo muzeji) že spoznali...«

Povečati odpremo in finalizacijo izdelkov

(Nadaljevanje s 1. strani)

dolžin pa 23,8 %. Od teh jih ene dolžine izdelajo le 60 ton. Najbolje je pri debelinah (teh je 73), saj 13 debelin predstavlja 79 % skupne odpreme, ostalih 60 pa 21 %. Od teh jih povprečno izdelajo 195 ton ene debeline.

Eden od pogojev, da bi dosegli načrtovani izplen, je tudi stoo odstotna kontrola slabov, ki jih v valjarni dobijo kot vložek. Ker pa je to zelo težko izvajati, bi morali tudi predhodni obrati narediti vse, da bi se temu cilju čim bolj približali.

Pri zniževanju stroškov so v obratu največ prispevali z omejenim prestavljenim generalnim remontom, čeprav je takšno varčevanje lahko tudi zelo tvegano. Toliko bolj, ker je v valjarni precej zastoj zaradi pomanjkanja rezervnih delov.

Eden od ciljev je tudi usposobitev hale C, kar spada v sklop zaključevanja projekta finalizacije debele pločevine. Do konca leta nai bi del proizvodnje iz adjustaze prenesli v to halo in tako povečali kontrolo proizvodnje in pretok materiala ter zmanjšali zaloge. Dokončati pa je treba tudi dela na liniji za termično obdelavo. Drever peč, ki še ni v celoti utečena, sedaj že daje pričakovane rezultate, vendar je problem, ker ni naročil za tako obliko termične obdelave. Tudi finalizacija debele pločevine daje svoje rezultate, saj je zaradi novih sektorjev, ravnalnega stroja in stiskalnice napredek viden predvsem pri večji kvaliteti in finalizaciji izdelkov.

Pločevina za namensko proizvodnjo je po začetnih težavah osvojena tako po kvaliteti kot po količini, zato

na tem področju ne pričakujejo večjih težav.

S projektom finalizacije debele pločevine se je sicer število delavcev v obratu povečevalo, vendar je bilo pomanjkanje delavcev vedno prisotno, zato do večjega števila zaposlenih ni prišlo. Pri kadrovskih spremembah so že izčrpali vse notranje rezerve, vključno s prerazporejanjem delavcev iz drugih obratov naše železarne.

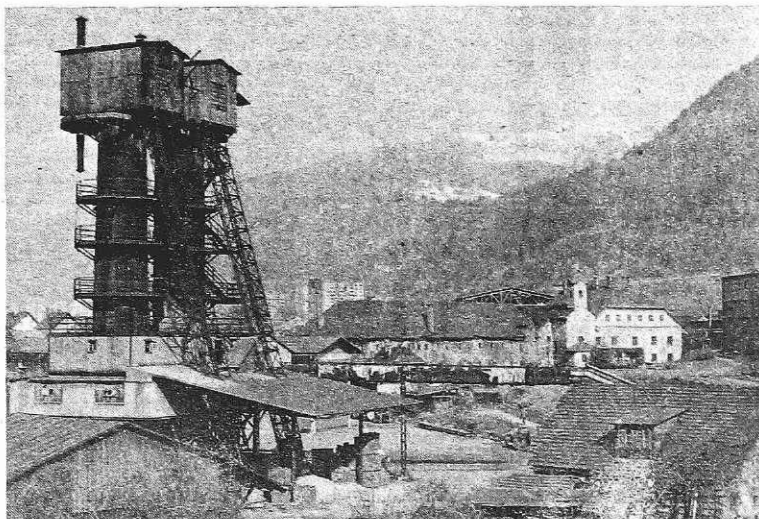
Zaključil je šolanje

Sodelavec Miran Lindič iz Vzdrževanja je uspešno zaključil V. stopnjo srednjega usmerjenega izobraževanja, program elektronika, in si pridobil poklic elektrotehnik — elektronik.
Čestitamo!

Obvestilo

Naslednja številka Železarja izide 10. novembra. Dopolnilke Železarja naprošamo, da pravočasno oddajo prispevke za prvo novembrsko številko!

Uredništvo

Apnenici, kot pomožni obrat plavža, sta stali na področju stare kasarne na Stari Savi. Zadaž kasarna, cerkev in Tehniški muzej (foto: Irena Kučina)

Poslovanje Železarne v devetih mesecih

(Nadaljevanje s 1. strani)

temeljni organizaciji, in sicer Ploščati program za 5,2 %, Okrogli program pa za 5,1 %. V TOZD Talilnice so za načrtom zaostali za 10,6 %, ker je prodaja te TOZD praktično samo iz obrata Livarna, ki pa ne dela več težkih odlitkov za martinarno, temveč le lažje odlitke za prodajo.

Proizvodne težave obratov so bile v letošnjem devetmesečnem obdobju predvsem naslednje: v Jeklarni 1 so težave pri oskrbi z nikljem in tehnološke težave povzročile izpad proizvodnje nerjavnih jekel, zaradi pomanjkanja kakovostnega starega železa pa je izpadla proizvodnja čistih jekel z nizko vsebnostjo oligo elementov. V Jeklarni 2 je razveseljivo, da odstotek izdelanega jekla, vlitiga na kontilivu, hitro narašča, hkrati pa je zaskrbljujoče dejstvo, da sta dva večja prodora jekla skozi peč povzročila petdnevni izpad proizvodnje jekla. V Valjarni bluming štelok so imeli težave v proizvodnji zaradi izpada vložka iz Jeklarni 2 in povečanih zastojev. Preveliki zastoji in okvare na progi in pečeh ter delno pomanjkanje vložka so vplivali tudi na proizvodnjo v Valjarni debele pločevine. V Hladni valjarni Jesenice so se srečevali s težavami zaradi slabše kvalitete vložka in pomanjkanja delavcev (kar so rešili z delom ob prostih dnevih). V Valjarni žice in profilov so imeli težave zaradi pomanjkanja vložka (julij), velikih tehnoloških in vzdrževalnih zastojev in pogostih menjav programov. V Žičarni so vzroki za nedoseganje proizvodnje razdrobljenost naročil, večja stopnja predelave, tanjšje dimenzije, zamik pričetka obratovanja nove lužnice, okvare strojev za proizvodnjo VAC žice, pomanjkanje kakovostnega vložka v drugem in tretjem tromesečju in pomanjkanje delavcev na ključnih delovnih mestih.

Načrtovani izpili so bili preseženi v obeh jeklarnah, kovinolitarni, v Hladni valjarni Bela pri proizvodnji nizkoogljiknih in dinamo jekel, v Predelavi valjanih trakov, Valjarni žice in profilov, Žičarni in Elektrodah. Zaostali pa so v Željarni, Jeklovleku, Hladni valjarni Jesenice, Hladni valjarni Bela pri proizvodnji nerjavnih in ostalih jekel, v Valjarni debele pločevine, Valjarni bluming štelok ter jeklolitarni.

Produktivnost dela, izražena količinsko, izračunana pa kot povprečna mesečna končna proizvodnja na zaposlenega, je glede na enako lansko obdobje presežena v TOZD Ploščati program (za 10,5 %), medtem ko v TOZD Okrogli program zaostaja za 0,3 %, v TOZD Talilnice pa za 12 % (Livarna). V TOZD Okrogli program je produktivnost nižja od lanskoletne v obratu Žičarna in Jeklovlek.

III. Poslovni rezultati

Po gospodarskem načrtu naj bi v devetih mesecih letos ustvarili 452.855 milijonov dinarjev celotnega prihodka, in sicer s prodajo 258.210 ton izdelkov osnovne dejavnosti, s prodajo stranskih izdelkov, opravljanjem storitev prevajanja in interno realizacijo.

Načrtovano prodajo izdelkov osnovne dejavnosti smo uresničili 106,7 %, kar smo iztržili 390.767 milijonov dinarjev. Struktura prodanih izdelkov je za 6,5 % slabša od načrtovane in za 3,0 % slabša od dosežene v enakem lanskem obdobju.

Ostali prihodki so znašali 62.088 milijonov dinarjev. Z izvozom, s katerim si zagotavljamo devizna sredstva za odplačilo anuitet ter ustrezno preskrbo z vložnim materialom, je dosežena realizacija nižja za 20.843 milijonov dinarjev.

Celotni prihodek, dosežen v devetih mesecih letos, je torej znašal 452.855 milijonov, kar je za 13,4 % več, kot smo načrtovali, in za 168,9 % več, kot smo dosegli lani v enakem obdobju. Stroški poslovanja so znašali 379.113 milijonov dinarjev, to je za 22 % več, kot smo načrtovali, in za 138,3 % več kot lani. V strukturi doseženega obsega poslovanja predstavlja delež stroškov 82 %, doseženi dohodek pa 18 %. Če pogledamo načrtovano strukturo za devet mesecev letos, predstavljajo stroški 78 % celotnega obsega poslovanja, dohodek pa 22 %, glede na doseženo v prvem polletju letos pa 85,15 %. Kot je razvidno, smo na področju realnega zniževanja stroškov v korist dohodka že storili korak naprej, še vedno pa nismo dosegli načrtovanih ciljev.

V strukturi stroškov predstavljajo materialni stroški 80 % vseh stroškov, amortizacija 15 %, drugi stroški poslovanja pa 5 %. Materialni stroški so glede na lansko leto višji za 144,2 %, to pa predvsem zaradi višjih stroškov porabljenih surovin

in materiala. Stroški amortizacije so glede na lani višji za 193,1 %, in sicer je minimalna, z zakonom predpisana amortizacija znašala 36.525 milijonov dinarjev (lani 13.419 milijonov dinarjev), revalorizacija obračunane amortizacije pa 17.763 milijonov dinarjev, medtem ko je bila v lanskem enakem obdobju 5.101 milijonov dinarjev. Amortizacija je strošek, obračunan od nabavne vrednosti osnovnih sredstev. Letos je nabavna vrednost osnovnih sredstev precej višja kot lani, večja je tudi vrednost kolavdiranih osnovnih sredstev (Jeklarna 2 in namenska proizvodnja).

Doseženi dohodek znaša 83.031 milijonov dinarjev, kar je manj, kot smo načrtovali, ter kar za 251,8 % več od doseženega v lanskem devetmesečju.

Razporejeni dohodek, ki smo ga namenili za pokrivanje obveznosti iz dohodka ter obveznosti iz čistega dohodka, pa znaša 101.441 milijonov dinarjev. To pomeni, da smo razporedili za 18.410 milijonov dinarjev več dohodka, kot smo ga ustvarili, kar za delovno organizacijo predstavlja izgubo v poslovanju.

Obveznosti iz dohodka znašajo 52.176 milijonov dinarjev, kar je 63 % doseženega dohodka, medtem ko predstavlja načrtovana višina obveznosti le 43 % doseženega dohodka, višina obveznosti v devetih mesecih lani pa 66 %. Obveznosti, ki so neodvisne od višine dohodka, znašajo 48.106 milijonov dinarjev. Največji delež (64 % obveznosti) predstavljajo realne obresti od dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti za osnovna in obratna sredstva, saj znašajo kar 33.292 milijonov dinarjev. Obveznosti, ki so odvisne od višine ustvarjenega dohodka, znašajo 4.070 milijonov dinarjev, kar je manj od načrtovanega in doseženega v lanskem enakem obdobju.

Spremembe Zakona o celotnem prihodu in dohodku glede financiranja družbenih dejavnosti so začele veljati s 1.7.1987, to pa pomeni, da smo dohodek razporedili na del dohodka iz naslova izjemnih ugodnosti in razvojnih premij, nato pa obveznosti, neodvisne od višine dohodka,

bruto osebne dohodka ter obveznosti, odvisne od višine dohodka.

Posledica slabih poslovnih rezultatov v temeljnih organizacij je nezadostna višina ustvarjenega dohodka, s tem pa so se pojavili problemi financiranja družbenih dejavnosti. Rešitev problema je nastopila v začetku leta 1988, ko se je del prispevkov, financiranih iz dohodka, prenesel med obveznosti, ki se pokrivajo iz mase bruto osebnega dohodka. S tem je masa bruto osebnih dohodkov v letošnjem devetmesečnem obdobju višja za 179 %, glede na enako obdobje lani, in znaša 47.551 milijonov dinarjev (bruto osebni dohodek iz neposredno skupno porabo). V omejenjo višino bruto osebnih dohodkov pa niso zajeta izplačana sredstva za septembrsko akontacijo bruto osebnih dohodkov, ki se zaradi zakona o omejevanju osebnih dohodkov prikazujejo kot akontirana sredstva za oktobrski OD v vrednosti 3.767 milijonov dinarjev. Ta višina sredstev bi v nasprotnem primeru pomenila večjo razporeditev čistega dohodka, ter s tem večjo izgubo.

Za stanovanjske potrebe investicijske skupne porabe smo namenili 1.704 milijonov dinarjev ter 10 milijonov dinarjev za rezervni sklad.

Zaradi premalo ustvarjenega dohodka in visokih obveznosti smo devetmesečno obračunsko obdobje zaključili z izgubo v vrednosti 18.410 milijonov dinarjev, to je 22 % vrednosti doseženega dohodka. V planških aktih je višina izgube predstavljal 4 % doseženega dohodka, v enakem lanskem obdobju pa kar 38 %. Ugotovimo lahko, da se izguba kljub višji nominalni vrednosti realno znižuje, kar je tudi ena od osnovnih usmeritev poslovne politike glede sanacije obstoječega stanja.

Temeljne organizacije, ki so poslovale z izgubo, so Talilnice s 15.913 milijoni dinarjev izgube, Ploščati program z 912 milijoni dinarjev, Okrogli program s 1.312 milijoni dinarjev, Tehnične dejavnosti z 211 milijoni dinarjev in Družbeni standard z 62 milijoni dinarjev izgube.

Brez izgube sta poslovali Le Komerciala in Delovna skupnost.

Celotni prihodek in njegova delitev

	v mio din				
	Plan I.-IX. 1988	Doseženo I.-IX. 87 I.-IX. 88		Indeks	
	1	2	3	3:1	3:2
Celotni prihodek	399.230	168.401	452.855	113,4	268,9
Stroški + zaloge	310.676	144.800	369.824	119,0	255,4
Dohodek	88.554	23.601	83.030	93,8	351,8
Obveznosti iz dohodka	38.223	15.488	52.176	136,5	336,9
Čisti dohodek	50.331	8.113	30.854	61,3	380,3
— OD	48.378	17.066	47.551	98,3	278,6
— stanovanjski prispevek	1.240	85	1.703	137,3	—
— skladi	4.461	31	10	0,2	32,3
Izguba	-3.748	-9.069	-18.410	491,2	203,0
Konsolid. ČD (izguba)	713	-9.038	-18.400	—	203,6

Ekonomski in tehnološki presežki delavcev

V Jugoslaviji dolgo časa nismo priznavali, da na področju delovne sile delujejo tržne zakonitosti. Zato se sedaj soočamo s problemi podzaposlenosti in vsem, kar iz tega izhaja. To je bila rdeča nit razgovora na predavanju, ki ga je sekcija sociologov v združenem delu organizirala 17. oktobra v Ljubljani na temo Sociološki aspekti ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev. Vendar pa so se ga poleg sociologov udeležili tudi pravniki, ekonomisti, psihologi in podobno, tako da je bila ta tema obdelana z več vidikov.

Uvodoma je bilo poudarjeno, da je treba ločevati med ekonomskimi in tehnološkimi presežki delavcev, česar pa v življenju dostikrat ni možno narediti. Od tega je namreč odvisen tudi način in (ne)uspeh razreševanja brezposelnosti. Ekonomski presežek delavcev je posledica delovanja zakonitosti ekonomskega sistema. Ko je gospodarstvo konjunktorno, v fazi rasti, potrebuje več delavcev, ko pa je v fazi upadanja (recesija), pa se pojavi presežek delavcev. Na makro ravni so zato učinkoviti antiциклиčni ukrepi — v fazi recesije lahko država vzpodbuja ukrepe za pospeševanje povpraševanja (npr. investicije v komunalne objekte). Na mikro nivoju pa (kapitalistična) podjetja sprejmejo tako proizvodnjo, da lahko proizvodnjo čimprej prestrukturirajo v tisto, ki je bolj donosna. Pri tem se usmerjajo predvsem na variabilni kapital (odpuščanje in — ob ponovni rasti — najemanje delavcev). Vse to je veljalo še za obdobje po drugi svetovni vojni, medtem ko v sedemdesetih letih ne več.

Od takrat dalje pridejo bolj v ospredje tehnološki presežki delavcev kot posledica strukturnih neskladij med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili. Tehnološki cikli se namreč skrajšujejo, izobraževalni pa podaljšujejo. V teh pogojih je treba

hitro zadostiti drugačnemu povpraševanju po delavcih. Variabilni kapital se umika konstantnemu. Na večanje proizvodnje namreč ne vpliva več ekstenzivno zaposlovanje (pretežno manj kvalificiranih delavcev), pač pa vedno bolj moderna tehnologija, ki se hitro spreminja, ob tem pa so potrebni bolj izobraženi delavci (z daljšo dobo izobraževanja). Tako bi se lahko na makro nivoju ustvaril absolutni tehnološki presežek delavcev, za čigar razrešitev zaenkrat še niso znane ustrezne rešitve. Na mikro nivoju pa se pojavi relativen tehnološki presežek, ki pa ga podjetja že sama preusmerjajo.

Kako pa se vse to odraža v jugoslovanskih razmerah? V Jugoslaviji štiri desetletja nismo priznavali trga delovne sile in s tem tudi ne presežka delavcev. To je onemogočalo in še onemogoča razreševanje teh problemov. Rezultat vsega tega je visok delež podzaposlenosti, kar je marsikje hujši problem kot odkrita brezposelnost. Preveč ljudi namreč premalo naredi. Podjetja tako postajajo vedno bolj socialne ustanove (to je razvidno tudi po tem, da vedno več delavcev potrebuje socialno pomoč). Potrebno pa je radikalno ločiti to, da so podjetja ekonomska in ne socialna kategorija. Le tako bi v podjetjih ustvarili sredstva, s katerimi bi iz-

ven podjetij reševali socialne probleme. Vendar pa še ni izdelanega socialnega programa za presežke delavcev, saj je to odvisno od rešitev na makro nivoju. Absurdno pa je, da delovne organizacije zaradi zaprtosti same vase ne koristijo dovolj niti sredstev, ki so že sedaj na razpolago v skupnostih za zaposlovanje, za dokvalifikacijo in prekvalifikacijo brezposelnih delavcev. Pač pa marsikatera delovna organizacija rešuje problem podzaposlenosti enostavno z »zapiranjem vrat«, ker drugo zakonodaja onemogoča. Vendar pa si s tem dolgoročno »žagajo vejo, na kateri sedijo«.

Udeleženci predavanja smo se seznaniili še s tem, kako so se v TAM-u

strokovno lotili načrtovanja razporejanja kadrov ob prestrukturiranju proizvodnje. Pri tem so izhajali iz tega, da je medorganizacijska mobilnost lahko gonilo razvoja. Tako bi zagotovili produktivno zaposlovanje in razrešili problem podzaposlenosti. Zato so izdelali metodologijo ugotavljanja delovne mobilnosti delavcev. Prek ustreznih meril dvanajstih kriterijev strokovno ugotovijo, kateri delavci so bolj primerni za prerazporejanje znotraj TAM. Prerazporejanje seveda izvajajo skladno s kadrovskimi načrti, po ustreznih formalnih postopkih in podobno. Bi moglo ta metodologija priti prav tudi v Železarni Jesenice?

Nada Dejak

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 31. OKTOBRA DO 13. NOVEMBRA

31. oktobra, Oskar KURNER, SRR, Jesenice, Tavčarjeva 9, ☎ 81-214.
1. novembra, Aleš LAGOJA, SRR, Jesenice, Titova 22, ☎ 82-826.
2. novembra, Sašo MANDELJC, Valjarna bluming štelok, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
3. novembra, Valentin MARKEŽ, Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4 b, ☎ 83-345.
4. novembra, Leon MESARIČ, Željarna, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
5. novembra, Srečo MEŽNAR, Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107 a, ☎ 89-040.
6. novembra, Janko PERNE, investicijski razvoj, Jesenice, Titova 1 a, ☎ 81-904.
7. novembra, Miloš PISCANEC, plan procesa, Jesenice, Prešernova 23, ☎ 83-803.
8. novembra, Janez POLJŠAK, poslovodni odbor, Hrušica 12.
9. novembra, Ernest PUŠNIK, Komerciala, Hrušica 138.
10. novembra, Bogdan RAVNIK, HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3 b, ☎ 83-734.
11. novembra, Vinko ROTAR, Transport, Jesenice, C. talcev 8 a, ☎ 82-792.
12. novembra, Roman SMOLEJ, FRŠ, Jesenice, H. Verdnička 36, ☎ 83-777.
13. novembra, Martin ŠKETA, TOZD Ploščati program, Bled, Alpska 1, ☎ 77-130.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 31. 10.	Franc Bassanese	Janez Arh
Torek — 1. 11.	Janko Cerkovnik	Rajko Petraš
Sreda — 2. 11.	Janez Faletič	Franc Arnež
Četrtek — 3. 11.	Alojz Lebar	Jože Cej
Petek — 4. 11.	Božidar Černe	Martjan Erman
Sobota — 5. 11.	Pavel Žmitek	Marko Sušnik
Nedelja — 6. 11.	Vlado Repe	Janez Kovac
Ponedeljek — 7. 11.	Adam Kovac	Igor Logar
Torek — 8. 11.	Franc Nečimer	Berti Krapež
Sreda — 9. 11.	Primož Zvab	Sašo Dolžan
Četrtek — 10. 11.	Martjan Pintar	Franc Novak
Petek — 11. 11.	Aleš Soklič	Zvonko Medja
Sobota — 12. 11.	Anton Kavčič	Jože Ravnik
Nedelja — 13. 11.	Anton Burja	Stane Eržen

Služba obratne ambulante

Od 31. oktobra do 5. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
 DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
 POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
 Dispanzer za borce od 13.30 do 14.30.
 V soboto, 5. novembra, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
 ZOBNE AMBULANTE:
 DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
 POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
 Za borce od 13. do 14. ure.
 V soboto, 5. novembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.

Od 7. do 12. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
 DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
 Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
 POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
 V soboto, 12. novembra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
 ZOBNE AMBULANTE:
 DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
 Za borce od 7. do 8. ure.
 POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
 V soboto, 12. novembra, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
 V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
 Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

29. in 30. oktobra ter 1. novembra, Rifet JASAREVIČ, Jesenice, Kurirska 1a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi 83-916.
 5. in 6. novembra, Borut VEBER, Jesenice, C. revolucije 11, ☎ v službi 83-281.
 Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure jutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Obvestilo postaviteljem provizorijev ob baraki Savska 12 na Javorniku.

Med rušenjem barake na Savski 12 na Javorniku bodo odstranjeni tudi vsi provizoriji v njeni bližnji okolici. Zato pozivamo vse imetnike provizorijev (drvarnice, garaže, ipd.), da jih izpraznijo in odstranijo najkasneje do

15. novembra 1988.

Če teh objektov do navedenega roka ne bodo odstranili, bo za odstranitev poskrbel izvajalec del na stroške postaviteljev, brez prevzema odgovornosti za eventualno nastalo škodo.

Prizadevanja Delovne skupnosti za boljše poslovanje

Tudi delavci v delovni skupnosti skupnih služb se po svojih močeh vključujejo v izvajanje sanacijskega programa Železarn. Delovna skupnost kot celota zasleduje, po besedah vodje DSSS Albine Tušarjeve, v svojih prizadevanjih za boljše poslovanje naše delovne organizacije tri osnovne cilje. Delovna skupnost se mora uveljaviti v pogojih nove organiziranosti Železarn, zmanjšati mora materialne stroške poslovanja in sredstva za pokrivanje osebnih dohodkov ter sklada skupne porabe, hkrati pa doseči, da bodo delavci v Delovni skupnosti kvalitetnejše in učinkovitejše opravljali dela za temeljne organizacije, pa tudi za zunanje porabnike.

»Pri uveljavljanju Delovne skupnosti v pogojih nove organiziranosti Železarn smo že marsikaj postorili,« pravi Albina Tušarjeva.

»Delavski svet je sprejel predlog mezo in mikroorganizacije Delovne skupnosti, v vseh sektorjih so izdelali opise del in nalog, na kolegiju smo že obravnavali pravilnik o razvidu del in nalog. Delavski svet se bo o sprejemu tega pravilnika odločil na svoji naslednji seji, s tem pa bodo tudi izpolnjeni pogoji za izvajanje nove mikroorganizacije.«

Eden od ciljev Delovne skupnosti je tudi zmanjševanje materialnih stroškov skupnosti za 20 odstotkov, glede na stroške, načrtovane v začetku leta. To naj bi dosegli z zagotavljanjem načrtovanega števila zaposlenih za leto 1988 po sektorjih ter z

učinkovitim pretokom kadrov glede na potrebe. Na tem področju se že kažejo rezultati. V Delovni skupnosti je bilo v začetku leta 1984 zaposlenih, do konca leta pa naj bi se to število zmanjšalo na 776; po devetih mesecih je v skupnosti 866 delavcev. Do zmanjšanja števila zaposlenih je prišlo zaradi upokojitev, organizacijskih sprememb (delavci oddelka družbeni standard so se priključili novi TOZD Družbeni standard), pa tudi zaradi porazdelitve pripravnikov po temeljnih organizacijah, v katerih se usposablja za določena dela in naloge (ti so prej spadali pod kadroviški sektor). Zaposlovalna politika Delovne skupnosti ne dovoljuje zaposlovanja novih delavcev, razen pripravnikov-stipendistov Železarn in strokovnjakov, ki jih potrebuje za normalno delo. Z izvajanjem nove mikroorganizacije bo tudi v De-

lovni skupnosti prišlo do viškov delavcev, ki jim bodo, glede na potrebe, ponudili delo v proizvodnji.

K zmanjšanju materialnih stroškov naj bi prispevalo tudi gospodarno upravljanje s sredstvi in preprečevanje njihove nesmotne uporabe v Delovni skupnosti; vsa porabljena sredstva morajo posredno ali neposredno koristiti proizvodnji. To skušajo direktorji sektorjev in vodje služb zagotoviti s sprotim mesečnim načrtovanjem najnujnejših porab. Po devetih mesecih so rezultati na tem področju kar dobri, saj smo marsikje zmanjšali količinsko, ponekod pa tudi stroškovno porabo. Vendar pa zaradi hitre rasti cen, ob manjši porabi posameznih materialov ne prihaja vedno tudi do zmanjšanja stroškov.

Za kvalitetnejše in učinkovitejše opravljanje dela delavcev v Delovni skupnosti za temeljne organizacije, pa tudi za zunanje porabnike, bi morali čimprej izdelati sistem stimuliranja na osnovi ciljnega vodenja in urediti stimuliranje strokovnega kadra sploh. Proizvodne delavce smo v zadnjih letih veliko bolj stimulirali kot strokovnjake. Sedanji sistem stimuliranja strokovnjakov je preveč zapleten, da bi ga lahko v celoti uresničili; to bi zahtevalo intenzivno in dolgotrajnejše strokovno delo večih sektorjev. V Železarni pa potrebujemo takojšnjo rešitev tega vprašanja, sicer bomo izgubili še te strokovnjake, ki jih imamo. Le z boljšim nagrajevanjem strokovnega dela bi lahko vzbudili zanimanje strokovnjakov, ki jih potrebujemo, za delo pri nas. V

Delovni skupnosti je ta problem še posebej aktualen, saj ima najvišji delež delavcev z višjo in visoko izobrazbo, zato je tudi najbolj prizadeta, ker vprašanje nagrajevanja strokovnjakov še ni urejeno.

Z novo metodologijo vrednotenja zahtevnosti del in nalog bi morali zagotoviti tudi ustrezno vrednotenje del in nalog v Delovni skupnosti in uveljaviti enakovredno vrednotenje kadrov v temeljnih organizacijah in Delovni skupnosti.

Ti splošni cilji so osnova, na kateri temeljijo konkretni delovni cilji in naloge sektorjev in služb v Delovni skupnosti. Direktorji sektorjev redno poročajo o izvajanju teh ciljev in ukrepov na sejah delavskega sveta. Več o tem pa v naslednjih številkah našega glasila.

Tanja Kastelic

Samoupravne delovne skupine — 20 let kasneje

Kam smo po dvajsetih letih stalnega razvoja pripeljali samoupravne delovne skupine? Ali je uvajanje SDS res »pokazalo pričakovane rezultate tako na področju samoupravnih odnosov kot v pogledu posameznikovega odnosa do samoupravljanja« (A. Tušar, tipkopis, 1972), kot smo ugotavljali pred petnajstimi leti? Ali smo jih uveljavili kot eno najpomembnejših oblik utrjevanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov (A. Tušar, tipkopis, 1976)?

SDS doživljajo isto usodo kot samoupravljanje. Postajajo strošek, ki ga je potrebno racionalizirati. Eden od ukrepov za zmanjšanje stroškov in s tem premagovanje krize v Železarni je »akcija« za ugotavljanje racionalnega števila samoupravnih delovnih skupin. Tudi ta ukrep kaže, da znamo v Železarni ponuditi samo omejitve, ki problemov ne rešujejo, učinki pa so — dolgoročno gledano — velikokrat negativni.

Prav te dni poteka med delavci razprava o ORGANIZIRANJU IN PRENOVI SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN. Za razliko od ukrepov, ki gledajo na SDS le kot na strošek, pri katerem bi se dalo nekaj prisparati, smo skušali na Centru za samoupravljanje in informiranje razpravo usmeriti na vsebinske probleme njihovega delovanja.

SDS seveda niso »nedotakljive«. Nasprotno: Proces njihove (re)organizacije naj bi bil stalen, ne pa kampanjski. Je pa bistveno, kakšno je naše izhodišče. Ali je naš cilj zmanjšati število SDS in kaj »prisparati« ali pa izkoristiti možnosti, ki jih nudi ta oblika industrijske demokracije?

Razgovori, ki sem jih prejšnji mesec opravil z obratovodji, delovodji in predsedniki izvršnih odborov sindikata, so razgalili dokaj »slabokrvno« sliko samoupravnih delovnih skupin. Delavci v njih velikokrat ne rešujejo oz. ne morejo reševati problemov v proizvodnji, ne morejo vplivati na investicije, nabavo rezervnih delov, vzdrževanje, kontrolo kvalitete, stroške...; kaj šele, da bi v njihovem okviru predlagali izboljšave in inovacije. Preko sistema, ki je vse »požrl«, smo delavce in samoupravne delovne skupine silili v navi-

dežno oz. formalno »odločanje«, nismo pa gradili njihove pristojnosti in moči na področju delovnih razmerij: razporejanje delovnega časa, dopustov, odločanje o nadurnem delu in na področjih nagrajevanja in napredovanja.

Z novo organiziranostjo v večjih temeljnih organizacijah veliko število skupin nima več predstavnika oz. delegata v delavskem svetu. S tem se je zmanjšala možnost delavcev za izražanje svojih interesov.

Še pred nekaj leti (meseci) smo velikokrat uporabljali SDS v funkciji delnih zborov. S krčenjem osebne izjavljanja (novi Zakon o združenem delu) tudi ta njihova funkcija izgublja pomen. Resnici na ljubo pa moramo reči, da smo s formalnim »odločanjem« o že odločenih zadevah to funkcijo tudi sami razvrednotili.

Kaj storiti? Kaj v Železarni nismo naredili, pa bi lahko? Kaj smo v Železarni storili, da bi uveljavili SDS tudi kot proizvodni sestanek? Kaj smo storili, da bi jih vključili v inovacijski proces (npr. SDS lahko obravnava načrt realizacije inovacij, udeležena je v delitvi inovacijskega dohodka, itd.)? V času, ko se je samoupravljanje v marsičem kompromitiralo, si je le malokdo pripravil postaviti podobna vprašanja. V ospredje prihajajo »gasilske« vrednote kot so enostavnost, učinkovitost, poenostotenost itd. Samoupravne delovne skupine so za nekatera okolja bolj ovira učinkovitejšemu funkcioniranju samoupravnega in proizvodnega sistema. Razprava, ki pravkar poteka, bo pokazala, kolikšen je interes za njihovo PRENOVO. Interes za delo skupin mora v prvi vrsti obstajati med delavci. Tudi za oceno smotrno-

sti in učinkovitosti organiziranja SDS so najprej odgovorni delavci. Samo od sprememb, ki jih bodo sami predlagali in podpirali, lahko pričakujemo uresničevanje zastavljenih ciljev.

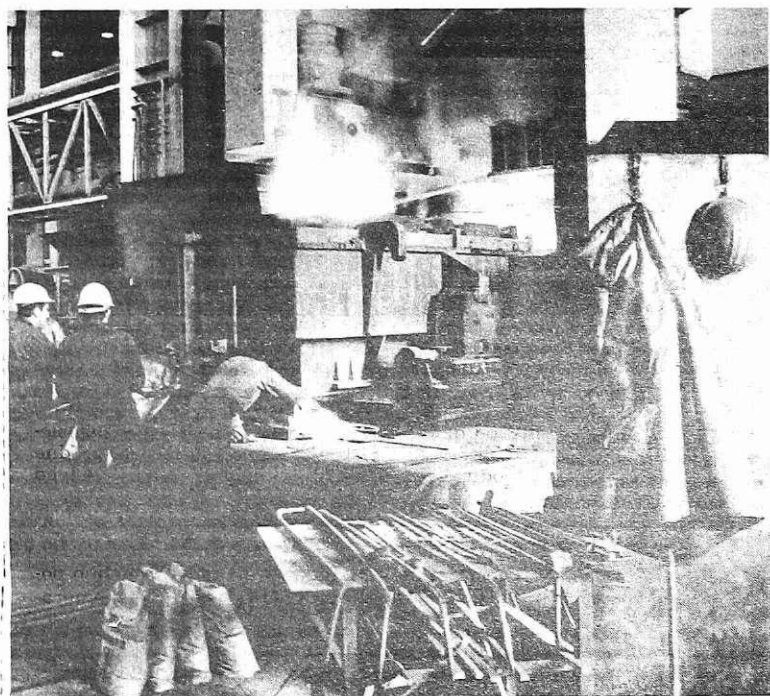
Omenili smo že, da je delovanje samoupravnih delovnih skupin z vsebinskega vidika izpraznjeno. Sestajajo se v glavnem zaradi izpolnjevanja Programa samoupravnih aktivnosti, v zadnjem času pa tudi zaradi vprašanj in zahtev po višjih plačah. Že dlje časa na Centru opažamo, da v nekaterih okoljih SDS ne delujejo več v svoji osnovni obliki, temveč kot delni zbori oziroma zakrožene SDS. Na razgovorih z vodji obratov in delovodji so se glede sestajanja skupin oz. zborov izoblikovala različna stališča. To ni nič presenetljivega, saj SDS delujejo v različnih pogojih. Omeniti moramo njihovo različno delovno, organizacijsko in tehnološko povezanost. Razlikujejo se tudi v prostorski povezanosti — (dis)lociranosti dela, v različnih sistemih dela, izobrazbeni strukturi itd.

Poleg izrazito tehnoloških dejavnikov, ki vplivajo na organiziranje in sestajanje SDS ali zborov delavcev, ne smemo mimo subjektivnih. Odnos direktorjev temeljnih organizacij, vodij obratov in delovodji do samoupravljanja in samoupravnega informiranja je različen. V razgovorih z obratovodji in delovodji se je pokazalo, da »veselje« do samoupravljanja izgublja tudi tam, kjer je bila še donedavna njihova samoupravna urejenost lahko drugim za vzor.

V nadaljevanjih, ki bodo sledila (prvo čez štirinajst dni), bomo objavili prve rezultate razprav med delavci.

(se nadaljuje)

CSI-Ivan Puc

Na kontilivu v Jeklarni 2 (foto: Irena Kučina)

Pregled odsotnosti za devet mesecev leta 1988

TOZD/DSSS	bolovanje %	porod. dop. %	redni dopusti %	ostala odsotnost %	skupaj %
Talilnice	7,25	0,33	10,87	0,65	19,10
Ploščati program	8,02	0,64	10,73	0,83	20,22
Okrogli program	8,18	1,39	10,88	0,74	21,19
Komerciala	3,51	2,63	11,03	0,42	17,59
Družbeni standard	7,74	6,52	9,99	0,37	24,62
DSSS	4,10	3,45	11,12	0,88	19,55
Tehnične dejavnosti	5,41	0,39	10,39	0,94	17,13
ŽELEZARNA	6,38	1,31	10,71	0,81	19,21

Pregled sestankov SDS

Sodeč po zapisnikih, ki smo jih prejeli, je o možnih kandidatih za člane predsedstva SRS ter o kriterijih in merilih za določanje kandidatov za člane predsedstva SFRJ in SRS razpravljalo zelo majhno število sindikalnih skupin. Nekaj skupin pa se je sestalo samo zato, da so v zvezi z zadnjimi političnimi dogodki izrazile svojo podporo slovenskemu vodstvu. Tako naprimer SDS ERC (DSSS) naslavljajo na OO sindikata Železarn, stalni akcijski konferenci ZKS Železarn, ZSMS Železarn, OK ZKS, OK SZDL in občinskemu sindikalnemu svetu naslednje zahteve: »1. Zahtevamo spoštovanje veljavne ustave in zakonov, 2. Odločno podpiramo legalno izvoljene predstavnike v organih in organizacijah v SR Sloveniji in si pridružujemo pravico, da sami odstavimo nesposobne po legalni poti, 3. Predlagamo, da se 17. seja CK ZKJ prestavi na Brione in da se v času seje ne dogajajo mitingi, 4. Predlagamo razpis referenduma o ustavnih spremembah, 5. Predlagamo, da se razprava o teh vprašanjih izvede v vseh samoupravnih delovnih skupinah v Železarni Jesenice in v drugih delovnih organizacijah v občini«. Podporo politiki slovenskega vodstva so v svojih zapisnikih izrazile še SDS glavni laboratorij, raziskovalni oddelki, oddelki za ekonomske analize in planiranje ter kadroviški sektor (vse iz DSSS).

Zivahnejšo samoupravno dejavnost SDS, kot smo jo beležili minula dva meseca, pričakujemo v kratkem. Po Programu samoupravnih aktivnosti za oktober bodo SDS namreč začele z razpravo o organiziranju in prenovi SDS in o delovanju delegacij v Železarni v 1. polletju 1988, seznanile pa se bodo tudi z informacijo strokovne službe SIS občine Jesenice o financiranju družbenih dejavnosti v lanskem letu in v osmih mesecih letošnjega leta, evidentirati pa morajo tudi kandidate za člane samoupravnih organov v TOZD. Delavski svet v TOZD Ploščati program in v TOZD Okrogli program bosta med drugim obravnavala predlog oddelka za nagrajevanje o začasni (največ šestmesečni) dopolnitvi sistema nagrajevanja za vodilne delavce (stimulacija za izboljšanje izpolnenosti proizvodnje 2a kvalitete na višino OD), delavski svet TOZD Talilnice pa naj bi sprejel sklep o prevzemu posojila za trajna obratna sredstva.

V programu samoupravnih aktivnosti v oktobru je seveda tudi predvideno, da SDS pregledajo, kako se izvajajo sklepi prejšnjih sestankov SDS. Zato ne bo nič narobe, če nekoliko obudimo »zgo-

dovinski spomin« in se povrnem v približno takšenle čas lanskega leta, ko so se po Železarni na veliko razširile govorice o raznoraznih nepravilnostih in so številne SDS tudi zahtevale, da se glede njih obelodani vsa resnica. K odkrivanju resnice zavezuje tudi več sklepov samoupravne delavske kontrole Železarn. Na seji 23.11.1987 je na primer odbor od strokovnih služb zahteval odgovor oziroma poročilo v zvezi z uporabo službenih avtomobilov in v zvezi z odtujevanjem družbene lastnine. Na seji 15. januarja 1988 je zahteval, da se ugotovi odgovornost za kršitve navodila o izločitvi osnovnih sredstev in ustrezne disciplinske ukrepe ter da se glede na obtožbe, ki so bile objavljene v Železarni, jasno odgovori, kaj je resnica in kaj ni, na seji dne 22. marca 1988 pa, da je do 30. junija 1988 treba sanirati stanje eksponatov v muzeju in ugotoviti odgovornost za manjkajoče predmete.

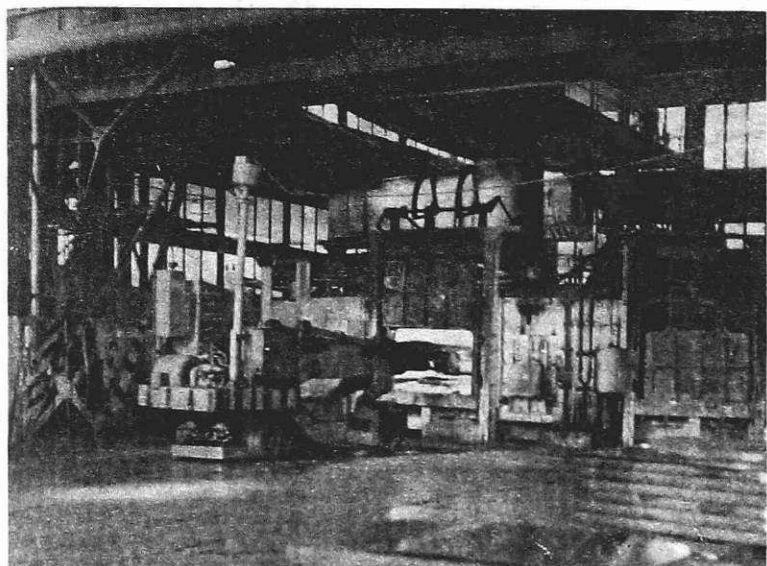
Žal moramo ugotoviti, da tako zahteve SDS kot odbora SDK niso bile, in tudi niso mogle biti, v celoti izpolnjene. Da gre za izjemno zahtevno strokovno delo, ki ga ni mogoče opraviti čez noč, je opozoril že v začetku letošnjega leta (ob koncu lanskega) objavljeni članek podpredsednika poslovnega odbora Janeza Poljšaka, ki obenem kaže tudi najboljši pregled tedaj znanih nepravilnosti in govoric (nekateri med njimi kategorično, a žal prav zaradi tega neprepričljivo, zanika). Da je to res, govori tudi članek »Pa je le res« objavljen 1.10 v Ljubljanskem Dnevniku, ki po več kot letu dni od odkritja prvih zadržev v zvezi z odtujenimi elektroдами (v vrednosti dveh milijonov dinarjev), cisterno (v takratni vrednosti 730 tisočakov), primanjkljajem v skladišču (v vrednosti 53 milijonov din) in lažnim prikazovanjem opravljenega kooperantskega dela (v vrednosti 73 milijonov din), uporablja izraz »sum«. S podobno previdnostjo se v že omenjenem članku izraža tudi Poljšak, ko našteva naslednje nepravilnosti (med katerimi označi nekatere kot neutemeljene govorice): skrivnostni nakupi službenih avtomobilov, Ambrožičev poseben položaj, nepravilnosti v zvezi z likvidnostnim položajem Železarn, pogodbeno razmerje z Ambrožičem, poneverba in tatvina elektrode, naročanje storitev, storitev lučenja žice, dogovarjanje in reševanje reklame pri firmi VOEST, poslovanje v gradbenem skladišču, HE Mojstrana (elektromotorji, cevi), druga HE, cisterna in kurilno olje, načrtovanje in prodaja osnovnih sredstev, sklepanje pogodb z obrtniki, odprti računi ŽJ v nekaterih trgovskih hišah, prevoznništvo usledin iz Doorovih čistilcev, pogodbeno razmerje asistentov za delovne naprave s Tehničnim birojem, pritiski na delavce. Ob vsem tem pa ne kaže prezreti tudi njegove izjave, da je to »le del podatkov, ki jih imamo«, kot tudi ne

v Dnevniku zapisane ugotovitve, da »opisani primeri kažejo na slab notranji nadzor v Železarni«.

Vsekakor lahko ugotovimo, da pravih in celovitih odgovorov v zvezi s svojimi zahtevami SDS še niso dobile. Sum, da imamo v Železarni nemalokrat opraviti z najbolj različnimi špekulacijami, ne dokazujejo le ugotovitve, do katerih se je dokopala služba družbenega knjigovodstva in kriminalisti UNZ Kranj, temveč tudi zapletljivi s cevmi iz energetskega kanala na Javorniku. V upanju, da z javnim opozorilom na določene nepravilnosti lahko prispevamo k izboljšanju samozastitnega obnašanja delavcev in varnostne kulture sploh, kaže ta primer oziroma našo kalvarijo v zvezi s povratnimi informacijami, nekoliko podrobneje opisati.

Na CSI smo namreč od »našega informatorja«, kot bi rekli pri Mladini, prejeli podatke, da so bile omenjene cevi dvakrat prodane, in sicer prvič po višji ceni, nismo pa poznali pravega ozadja. Zato smo na sestanku SDS 11. marca 1988 postavili naslednje vprašanje: »Kakšna je bila vloga podpredsednika PO (Poljšaka) pri prodaji cevi za zasebno elektrarno v Mojstrani in kakšna je razlika med ceno, ki jo je plačal prvotni kupec in ceno, ki jo je plačal M.P.?»

Od direktorja TOZD Komerciala smo čez pet mesecev dobili naslednji odgovor: »Na podlagi dokumentacije, ki jo imamo v TOZD Komerciala, in po poizvedbah v TO Energetika in po izjavi, ki jo je dal tov. P., smo ugotovili naslednje: Predstavljeni problem samo v odnosu prodajne cene ali razlike v ceni, kot navajate v vašem vprašanju, je zelo enostranski in nanj ni moč dati pritrilnega odgovora. Nesporo je, da gre za cevi, ki so bile v dovodu tehnološke vode od zajetja v potoku Javornik do valjarne Javornik. Bile so sivne cevi, stare skoraj 30 let, ki niso prenesle visokega pritiska. Demontažo cevi in njihovo skladiščenje je opravil tov. P. Kvalifikacija cevi je bila v kvaliteti starega železa, zato je bila tudi določena kategorija rena. Na podlagi te kategorije so bile cevi tudi obračunane, vendar je bilo odpremljenih samo 8.000 kilogramov cevi, saj se je pri varjenju ugotovilo, da sploh niso primerne. Ostalih 8.111 kilogramov tov. P. sploh ni odpeljal in so ostale v Železarni, seveda nedemontirane. Tako je dejanska cena za odpeljane cevi znašala 74 din za kilogram. Cevi so bile skladiščene na Javorniku. V tem času je začel akcijo za nakup cevi v Železarni S.A., ki sploh ni delavec naše Železarni in preko C.B. dosegel izdajo novega dobavnega lista. Na podlagi tega dobavnega lista, na katerem pa je kvalifikacija odpadne cevi, ne pa stara železo, je bila zaračunana tudi cena, kakršna izhaja iz dokumentacije. To je tudi pojasnilo, v čem je nastopila razlika zaradi različne cene. K temu je treba do-

V Valjarni debele pločevine (foto: Irena Kučina)

Dokončno podeljene kadrovske štipendije

Tak sklep je med drugim sprejel odbor za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarne na seji 12. oktobra, ko je podelil še razpisane štipendije za fakultete in programe srednjega usmerjenega izobraževanja za šolsko leto 1988/89.

Štipendijo prejmejo: Slobodanka Šmitran — FNT, 2. letnik, Matjaž Noč — VEKŠ II, Gorazd Brelih — Strojna fakulteta, 1. letnik, Sonja Rihtaršič — FNT matematika, 4. letnik, Duško Pilipovič — kovinarska usmeritev, 1. letnik, Anton Mavrič — metalurška usmeritev, 1. letnik, Sašo Klincov — kovinarska usmeritev, 1. letnik, Anton Laharnar — avtomehanik;

Nerazpisane štipendije za skrajšan program se podelijo 32 učencem pod pogojem, da se vpišejo v metalurško usmeritev skrajšanega programa.

Štipendija za študij na Ekonomski oziroma Strojni fakulteti se obnovi: Marjani Kerštanj, Andrejki Ilenič, Barbari Zupančič, Miri Rihtaršič, Pavlu Kosiču, Dominiku Arnežu, Metodu Smoleju. Štipendija se ne obnovi Andražu Čopu.

Štipendijo za študij na FNT metalurgija ter na Fakulteti za strojništvo je odbor pogojno odobril: Alešu Čopu, Andreju Palovšniku, Romanu Koširju, Boštjanu Pirnarju, Janiju Novaku, Jožetu Klobučarju, Tatjani Čepin in Borisu Vavtarju.

Odbor je pooblastil kadrovske sektor, da po enkratnem pavziranju, v kolikor učenec oziroma študent izpolni pogoje za vpis v naslednji letnik, obnovi pogodbo o štipendiji in za eno leto podaljša pogodbeni rok

zaključka izobraževanja. Sklenil je tudi, da se dosedanje nagrade za izredno deficitarne poklice (metalurški tehnik, 3-letni poklici v CSUI) zaradi drugačnih potreb in spremenjenega vpisa učencev ukinejo. Sicer pa se štipendistom z o. l. in v prav dobrih uspehih v drugem, tretjem in četrtem letniku srednjih šol pri izračunu štipendij doda 150 oziroma

100 točk. Odbor se je seznanil z obvestilom kadrovskega sektorja o vrednosti točk in deficitarnosti poklicev, ki po družbenem dogovoru za izračun štipendij veljajo od 1. oktobra dalje. Odborom za delovna razmerja TOZD in DSSS pa odbor za kadre priporoča, da strokovnjaki iz Železarne lahko med rednim delovnim časom poučujejo v šolskem centru s tem, da štirih ur tedensko ni potrebno nadomestiti, medtem ko ostale nadomeščajo v svojem prostem času. Povečati je potrebno tudi kontrolno nad nadomeščanjem ur, od CSUI Jesenice pa ob zaključku šolskega leta zahtevati poročilo o uspešnosti predavateljev — naših sodelavcev.

Odbor je obravnaval še druge vloge iz naslova izobraževanja in jih ugodno rešil.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje je odbor ugotovil, da OK SZDL še ni odgovorila, kako se zbirajo sredstva za financiranje praznovanja dedka Mraza oziroma, kako se upošteva sporazum za vse podpisnice. Tudi sklep iz leta 1987 o nakupu glasbenih aparatov še ni realiziran.

Odbor se je seznanil tudi s poročilom o koriščenju sredstev sklada skupne porabe za osem mesecev letošnjega leta in ni imel pripomb.

Potrdil je tudi predlog za povišanje cen bonov in predlog za povišanje cen solat. Nove cene za bone veljajo od 18. oktobra dalje, nove cene solat od 19. septembra dalje, in sicer:

- nakupna vrednost bonov za delavce delovnih organizacij za nakup pripravljenih toplih ali hladnih obrokov znaša 5.500 din,
- nakupna vrednost bonov za CSUI znaša 4.000 din, s tem da velja vrednost bona za artikle v prosti prodaji 2.900 din,
- za delavce Železarne velja vrednost bona 2.900 din za nakup hladnega ali toplega obroka,
- za delavce, ki se zaradi oddaljenosti delovnih mest ne morejo hraniti v delilnicah Železarne, velja vrednost potrdila za nakup 73.600 din oziroma 3.200 din dnevno.

Od 1. novembra dalje veljajo tudi nove cene stanarin:

- za delavce Železarne v samskem domu Sava in Plavž za dvoposteljno sobo 52.500 din mesečno, v samskem domu Novi blok pa dvoposteljna soba znaša 72.000 din mesečno, prav toliko pa še enoposteljna soba v samskem domu Sava in Plavž;
- za delavce Železarne brez regresa znaša enoposteljna soba 7.000 din, dvoposteljna pa 5.400 din,
- za delavce drugih delovnih organizacij in delavce, ki so bili v Železarni odpuščeni, znaša cena za enoposteljno sobo 9.000 din in za dvoposteljno sobo 7.000 din.

CSI-DH

Kaj je novega v sindikatu

Se bomo ponovno odločili za sindikalno listo

Splošna jugoslovanska kriza, zategovanje pasu in iskanje možnosti za bolj pravično odmero nekaterih osebnih prejemkov je ponovno aktualiziralo tako imenovano SINDIKALNO LISTO.

Tako listo smo poznali že v preteklosti; v tistem času je uspešno nadomeščala nekatere družbene dogovore in na najbolj enostaven način omogočala odmerjanje nekaterih postavk osebne, skupne in splošne porabe kot naprimer: zajamčeni osebni dohodek, najnižji osebni dohodek, časovni dodatki, regresi, dnevnice in podobno.

Te zadeve sicer urejajo samoupravni splošni akti organizacije združenega dela in panožni sporazumi, vendar je izplačevanje teh prejemkov odvisno od rezultatov dela in možnosti posameznih organizacij. Če k temu dodamo, da se uspešnost delovnih organizacij in življenjske razmere naših delavcev zaradi povečevanja cen spreminjajo, potem se prav gotovo lahko postavi zahteva po stalnem in sprotne uravnavanju prejemkov iz naslova osebne, splošne in skupne porabe. To nalogo naj bi prevzel sindikat, ki naj bi bolj skrbel za pravično odmero navedenih postavk in skladno z življenjskimi stroški pravočasno zahteval njihovo vsklajevanje.

Ali nam pri tem lahko pomaga SINDIKALNA LISTA? Škoditi prav gotovo ne more, zato pogledimo, kaj prinaša osnutek sindikalne liste, ki ga pripravljajo na republiškem sindikatu.

Nadomestila osebnih dohodkov se tudi po sindikalni listi odmerjajo tako, kot po samoupravnih splošnih aktih organizacij združenega dela, in sicer:

- regres za letni dopust naj bi znašal 60 odstotkov povprečja osebnega dohodka na delavca v slovenskem gospodarstvu v preteklem periodičnem obračunu,
- jubilejne nagrade za 10 let 50 odstotkov, za 20 let 75 odstotkov, za 30 let 100 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu SRS v preteklem periodičnem obračunu,
- nagrade ob upokojitvi naj bi znašale do tri povprečne osebne dohodke na delavca,
- solidarnostna pomoč se odmerja po sporazumu delovne organizacije.

Izmensko delo, časovni dodatki, nadure:

- za izmensko delo znaša mesečna akontacija največ 10 %,
- za nočno delo 35 do 50 %,
- za praznike najmanj 50 % mesečne akontacije za živo delo,
- za deljen delovni čas 8 % od povprečnega osebnega dohodka delavca v SRS po zaključnem računu,
- za deljen delovni čas, kjer prekinitev traja dve ali več kot dve uri, pa 16 %,
- za nadurno delo naj bi delavci dobili do 50 % akontacije osebnega dohodka za tekoče delo.

Osebnih dohodki pripravnikov naj bi znašali največ 70 % osebnega dohodka za delo in naloge, za katere se pripravljajo pripravnik, hkrati pa ne sme biti manjši od zajamčenega osebnega dohodka.

V prvem letniku, naj bi učenci za nagrado za opravljeno proizvodno delo prejeli 5, 10 oziroma 20 % povprečja osebnega dohodka v gospodarstvu SRS v preteklem periodičnem obračunu, odvisno od uspešnosti pripravnika; v drugem letniku 12 oziroma 25 %, v tretjem letniku 15 oziroma 30 %, v četrtem letniku 17 oziroma 35 %.

V sindikalni listi naj bi določali tudi višino sredstev, ki gredo iz materialnih stroškov:

- regres za prehrano med delom naj bi znašal 15 % povprečnega osebnega dohodka v preteklem periodičnem obračunu,
- dnevnice za službena potovanja nad 12 ur 8 % povprečja osebnega dohodka na delavca v SFRJ,
- polovična dnevница 8 — 12 ur je 51 % cele dnevnice,
- zmanjšana dnevница nad 6 ur pa 37 % cele dnevnice,
- terenski dodatek naj bi znašal največ 75 % dnevnice v času izplačila,
- kilometrina največ 30 % cene super bencina.

Osnutek SINDIKALNE LISTE prinaša v dokaj zgoščeni in nazorni obliki povsem konkretne, pa tudi enotne rešitve za vse uporabnike. Ob tem pa sindikalna lista taka, kot je, omogoča, da hkrati uveljavimo spremembe, če se za to pokaže objektivna potreba.

dati tudi to, da je P. s svojimi pomočniki navedene cevi demontiral. V kanalu na Javorniku je še vedno podobna količina cevi, ki jih nihče neče demontirati, saj je sama demontaža dražja, kot je vrednost cevi. Sklepanje izven teh podatkov, ki kaže na neko vrsto goljufije, je verjetno brez podlage.

Takšen odgovor delavce CSI seveda ni zadovoljil. Zato so se na sestanku SDS dne 12. avgusta izoblikovala še naslednja dodatna vprašanja: »1. Kakšna je cena za odpadne cevi? 2. Kdo je okvalificiral cevi: a) kot reno in b) kot odpadne cevi? 3. Zakaj naj bi to v. P.,

ki je strokovnjak in povezan tudi s strokovnjaki ter graditelji hidroelektrarne, odpeljal iz Železarne osem ton rene? 4. Kako poteka v Železarni prodaja različnega (kakšnega) materiala privatnikom oziroma nedelavcem Železarne (kot je na primer tov. S)? 5. Zakaj se tov. Pušnik v odgovoru izogne vprašanju o ceni odpadnih cevi, zakaj naše vprašanje okvalificira kot enostransko in zakaj uporablja v zvezi s sklepanjem o goljufiji termin »verjetno brez podlage«?

Že čez teden dni smo v zvezi z dodatnimi vprašanji dobili od direktorja TOZD Komerciala dopis z naslednjo vsebino: »Glede na večkratna vprašanja v zvezi z odprodajo odpadnih cevi in posameznimi odgovori na ta vprašanja smo v zvezi z vašimi zadnjimi vprašanji utemeljeno ocenili, da gre za določeno stopnjo nezaupanja do posameznih pripravilcev odgovorov. Da bi stvar v celoti razčistili in odstranili vse vaše nadaljnje dvome, predlagamo, v izogib nadaljnjih vprašanj, da celotni problem okrog odprodaje odpadnih cevi skupno z vami pregledamo in ocenimo celotno razpoložljivo dokumentacijo. V ta namen predlagamo, da določite svojega predstavnika, ki bo skupaj z nami in delavcem pravnega oddelka pregledal dokumentacijo in na licu mesta dobil tudi odgovore na vaša zahtevana in morebitna druga vprašanja in dvome.«

Pri pregledovanju dokumentacije smo kasneje (dne 6.10.), ob prisotnosti v.d. direktorja splošnega sektorja I. Voha, ugotovili med drugim še naslednja dejstva: Tov. S. je za 7.560 kilogramov odpadnih (istih) cevi (210 metrov) 30. septembra 1986 plačal 861.840 din, tov. P. pa je 9. oktobra 1986 za 16.111 kilogramov cevi, ki so bile ocenjene kot rena (torej po 37 din za kilogram), plačal 596.107 din. Od tega jih je 8.000 kilogramov tudi odpeljal, ostalo pa je pustil, tako da jih je dejansko plačal po 74 din za kilogram. Cevi so bile premera 300 do 400 milimetrov. Razika med obema plačili-koma v višini 265.743 din pa za tisti čas (glede na inflacijo) pomeni kar precejšnjo vrednost. Tov. Voh je k tem podatkom med drugim

dodal, da na dobavnem listku, ki ga izda TOZD in ki ga mora podpisati direktor splošnega sektorja, ni navedena cena (cena se pojavi šele na izvoznici, ki jo izda mala prodaja na osnovi dobavnice), pa tudi, da se cevi ne štejejo za osnovno sredstvo (torej ni potrebna licitacija in objava v Železarni) ter da je Železarna tudi ta primer predala v roke delavcem UJV, ki niso odkrili nobene nepravilnosti.

Kljub tem ugotovitvam in pojasnilom je SDS CSI na zadnjem sestanku 7. oktobra ocenila, na kratko povedano, da pravzaprav ta primer s cevmi kaže, da način, kako je organizirana oziroma deluje mala prodaja v določeni meri omogoča privatizacijo družbene lastnine na škodo celotnega kolektiva in da bi bilo prav, da bi primer obravnavala vsaj delavska kontrola prizadete TOZD (če ne celo Železarne), UJV pa naj bi nam posredovala svoje poročilo. Primer, da pride do tako različne ocene istega materiala za različne kupce, po vsej verjetnosti kaže, da so te ocene še kako podvržene osebnim vplivom, ocenam in interesom.

Vsekakor pa celovitejše preverjanje tako funkcioniranja male prodaje (spomnimo se, da so se preko male prodaje prodajali tudi elektromotorji) kot tudi tega in podobnih posebnih primerov pretega naše možnosti. O vsakem sumljivem primeru bi morali odkrito spregovoriti delavci v prizadetih okoljih (kar pa je težko, če neko vidi v tem priložnost za osebno korist). Težava je verjetno tudi v tem, ker določene predpise preslabo poznamo in mislimo, da zadostuje, če se za odtujitev nečesa zmenimo kar z enim od »šefov«, ki nam nato prisrbi ustrezno dokumentacijo, ter tako sebi zagotovi kakšno protislugo ali pa vsaj našo lojalnost v podobnih primerih (vendar z drugimi udeleženci).

Delo male prodaje ureja poseben poslovnik (šez leta 1978), ki pa se ga, tako kot še marsikateri drug predpis v Železarni, ne spoštuje. Ne spomnim se, na primer, da bi odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne kdaj potrjeval cenik za malo prodajo po posameznih kvalitetnih skupah in proizvodih.

Sicer pa si ta poslovnik, ki nam kot članom kolektiva pravzaprav omogoča določene privilegije pred drugimi kupci, nekoliko približe oglejmo.

Mala prodaja je namenjena predvsem zaposlenim in upokojenim Železarne, do 10 odstotkov letnega skupnega prometa male prodaje pa se lahko prodaja tudi tretjim osebam. Predmet prodaje je odpadni material, pridobljen pri raznih obnovitvenih in investicijskih delih, razni viški iz nabavne službe (so šli viški kilometrov

Obvestilo lastnikom zemljišč na trasi avtoceste Hrušica — Vrba (od 6. do 8. km)

Projekt Karavanke zajema izgradnjo predorske cevi in ceste s spremljajočimi objekti od državne meje (točke, kjer se bodo jugoslovanski in avstrijski graditelji srečali) do kilometra 6 v bližini prodne pregrade gradbenega podjetja Gradbinec. Od kilometra 6 do meje med občino Jesenice in Radovljico pa se pripravlja projekt avtoceste Hrušica — Vrba.

Prvi korak pri izvedbi projekta avtoceste bodo meritve oboda cestnega telesa s spremljajočimi objekti z namenom, da se pridobijo podatki za odkup zemljišč, zato DO Cestni inženiring in Geodetska uprava Jesenice prosita vse lastnike zemljišč, ki bodo ob gradnji avtoceste ogroženi (prvi razgovori z lastniki so bili v začetku letošnjega leta), da z lesenimi količki označijo meje parcel. Posek gozdnih parcel bo spremembe povzročil v tolikšni meri, da utegne ovirati orientacijo pri samih mejah.

Meritve bodo izvajali geodeti geodetskega zavoda SRS. Zaradi preglednosti bodo mejniki dodatno označeni z rumeno obarvanimi lesenimi količki. Ker gre šele za pripravo podatkov prosimo, da lastniki zemljišč in ostali občani mejnikov in količkov ne odstranjujejo in da aktivno sodelujejo pri ugotavljanju meja, za kar bodo dodatno vabljeni s posebnimi vabili.

Za morebitne dodatne informacije naj se obrnejo na KS Hrušica, KS Podmežakla, Geodetsko upravo na Jesenicah in DO Cestni inženiring Ljubljana.

Prav gotovo bodo geodeti Geodetskega zavoda SRS tudi na kraju samem pripravljeni pojasniti namen svojega dela.

Z deli so pričeli 18. oktobra, in sicer od km 6 do km 8, kar v naravi pomeni od prodne pregrade pri separaciji podjetja Gradbinec do barakarskega naselja zahodno od strelskega doma H. Verdника.

DO Cestni inženiring
Geodetska uprava Jesenice
Geodetski zavod SR Slovenije

kablov iz TOZD Talilnice preko male prodaje?) in posamezni proizvodi Železarne. Glede na ceno se kvalitete klasificirajo kot prima (veljavni cenik), sekunda (nižje do 20 %) terca (nižje do 40 %) in odpadni (praviloma povprečna prodajna cena starega železa plus stroški režije). Kdo pravzaprav odloča o prodajni ceni, ni povsem jasno: pod točko 4 se namreč enkrat omenja, da »vodstvo prodaje odloča o dokončni ceni«, drugič pa, da »vodstvo prodaje... izdela ustreznih cenik, ki ga posreduje odboru za gospodarstvo pri DS ŽJ na potrditev«. Vodstva TOZD so dolžna določiti odgovorne delavce ali službe, ki ocenijo proizvedeno glede na že omenjene komercialne kvalitete grupe, le-ti pa grupo navedejo na dobavnici; na osnovi te navedbe nato referenti male prodaje izvršijo obračun z veljavnimi ceniki, (potrjenimi od odbora za gospodarstvo ŽJ). Poslovnik izrečno navaja, da se v primeru, »ko gre za oblikovanje prodajnih cen za odpadni material pri obnovitvenih delih v ŽJ, angažirajo strokovni cenilci, ki jih določijo prizadete službe oz. TOZD. Cenilci skupaj z referenti male prodaje izdelajo predlog prodajnih cen, ki jih dokončno določi sektor prodaje.« Vodstvo male prodaje je dolžno izdelati mesečna poročila (podrobnejša navodila o obsegu in načinu sestave poročila poda finančni inšpektor ŽJ), voditi pa mora tudi evidenco o izvršenih prevozih materiala na skladišče male prodaje in evidenco o prodaji materiala.

Omeniti kaže še to, da je bilo po prejšnjem poslovniku vodstvo prodajnega oddelka v zvezi s poslovanjem male prodaje dolžno dati obvestila članom kolektiva in da so graditelji hiš — kje so tisti časi? — lahko izvršili nakup na osnovi potreb, razvidnih iz gradbenega dovoljenja. Poleg raznoraznih vrst pločevine, žice, betonskega železa si tedaj lahko nabavljali tudi žgano apno, žlindrino in samотно opeko, maso,...

Ob vsem povedanem kaže zaključiti z mislijo, da cilj delovne organizacije kot poslovnega (tržnega) subjekta ne more biti v prvi vrsti zadovoljevanje potreb lastnih delavcev (naturalno, neblagovno gospodarstvo, vrtničarstvo v smislu privatizacije družbene lastnine kot nasprotji proizvodnje za trg) temveč ustvarjanje dohodka, dobička (ali kakorkoli že hočete) s prodajo kvalitetnih izdelkov na tržišču. Seveda pa mora delovna organizacija poskrbeti tudi za to, da so opredmeteno družbenopotrebno dele vsakega posameznega delavca, ki se realizira s prodajo na trgu, tudi primerno plačano, tako da mu ne bo treba iskati drugih stranskih virov preživetja.

Center za samoupravljanje in informiranje — Božidar Lakota

Inovacijska dejavnost v preteklem mesecu

V preteklem mesecu so odbori za gospodarstvo na treh sejah obravnavali petnajst predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek znaša 390.517.154 din, zato je štiriinšestdeset novorajev prejelo 4.834.410 din posebnih nadomestil ali 1,2 % od ugotovljenih koristi.

TOZD Ploščati program

Vinku Jakopiču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za zagotovitev avtomatske ustavitve vretena Edger ogrodja, ko njegovo obratovanje ni potrebno. Avtor izboljšave je izvedel ustavitve pogona preko dajalca pozicije nastavne naprave Edger s posegom v krmilje v klopia in izklop obeh glavnih pogonov. S tem je dosegel, da je ogrodje odmaknjeno in se ne vrta, torej ni več nepotrebno jalovega obratovanja.

Bogdanu Stocca, Aleksandru Mandelju in Djuru Jelaviču je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za novo tehnologijo ogrevanja nerjavnih blokov v globinskih pečeh. Pri osvajanju tehnologije vročega preoblikovanja nerjavnih austenitnih jekel v toplo valjane trakove, oziroma pri ogrevanju le-teh v globinskih pečeh, so se porajale velike težave, predvsem zaradi slabe plastičnosti blokov. Z raziskavami so ugotovili, da so v austenitu prisotne prevelike količine dendritno izločenega ferita in zažganosti površine. S krajšim homogenizacijskim ogrevanjem pri 1150 °C in 1280 °C so zmanjšali nevarnost nastanka razpok in zmanjšali so čas ogrevanja.

Jožetu Staretu, Mitju Kersniku, Petru Papiču in Jožetu Partetu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo brusilnih glav na brusilnih strojih CM 3 in 4. Na teh strojih je prihajalo do pogostih okvar na sistemu za mazanje ležajev z oljno meglo, in to predvsem zaradi mehanskih poškodb cevnega razvoda, zaradi velikih vibracij pa tudi na cevni priključki. Med brušenjem je prihajalo do poškodb vilic za dvostopenjski menjalnik in zobnikov reduktorja, kar je povzročilo zaribanje gredi in ležajev. Prijavitelji so izvedli predelavo na brusilnih glavah tako, da ima le-ta samo eno os, ki je gnana direktno preko jermenice. S tem je odpadlo nekaj sestavnih delov, poleg tega pa so spremenili tudi izvedbo tesnenja ležajev ter uvedli tesnenje s smeringi, ki so se v praksi bolje izkazali.

Francu Svetini, Ivanu Mežnarju, Francu Koširju in Jožu Ravniku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za izdelavo novega podstavka glave za vpenjanje noža na phal-nem stroju MZOR. Za obdelavo trikotnih lukenj na bobnih vročih navil-acev stekla so uporabljali namizni skobelni stroj Ernest Dahia. Ob po-čaru je bil ta stroj uničen in je nastal problem obdelave bobnov. Iz uvoza so dobili dva večja phalna stroja MZOR, na katerih niso mogli obde-lovati trikotnih izvrtin na bobnih. Zato so avtorji izdelali nov podsta-vek glave za vpenjanje noža. S to re-šitvijo so območje obdelave na phal-nem stroju povečali za okoli 50 %, saj na njem lahko obdelujejo tudi večje obdelovance in ni potrebno iskati zunanje izvajalce. Izdelava tri-kotnih lukenj na bobnih vročih navil-acev stekla je s to izboljšavo postala trajna rešitev.

Rudiju Šapku in Francu Koširju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo protiuteži nihan-jočega ogrodja prečnih transporter-jev pri peči Custodis. Glede na težke pogoje dela prečnega transporta je med obratovanjem prihajalo do poškodb konstrukcije delovnih miz, na katerih so montirani ležaji osi protiuteži. Os nihanjočega ogrodja je bila vlečena na obeh straneh ohišja s krogličnimi ležaji. Ob vsakršni poškodb miz je prihajalo do izpada osi iz ležaja, s tem pa tudi protiuteži, kar povzroči ohlapnost galove verige, zato je le-ta podvržena hitrejši obrabi. Avtorja sta izvedla predeleavo protiuteži nihanjočega ogrodja tako,

da sta podaljšala os in s tem omogočila, da nihanjoče ogrodje »diha« in ne izpade iz ležaja. Poraba protiute-ži je tako znatno zmanjšana, zmanjšali pa so se tudi posegi vzdrževalcev.

Marjanu Sodji, Alojzu Pivku in Stanislavu Žigonu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo zaščitne haube nad hladilno napravo pri peči Custodis. Normalizirna peč ima pri izstopu vgrajeno napravo za hlajenje oziroma gašenje pločevine po normaliziranju. Hladilna naprava ima vgrajene spodnje in zgornje kolektorje ter posebni zračni kolektor. Pri hlajenju je prihajalo do razprševanja vode v okolici in tako je bil operater, ki je med časom ohlajanja pločevine upravljal z vodnimi kolektorji in prečnim transportom, vedno pod udarom vodnih curkov in pare, prav tako pa tudi vsi strojni deli. Avtorji so izdelali zaščitno haubo, s katero je preprečeno razprševanje vode v okolici peči in tako je operater sedaj izven dosega curkov in kapljic kondenzirane pare, prav tako pa štiti tudi mehanske in elektro naprave, ki so v neposredni bližini.

Francu Auerju in Marjanu Sodji je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo zaščitne III in IV grupe elektro motorjev na progi Sack. Celotna valjna cesta ima zaščitne motorje s posebnimi prekritji, razen grupa III in IV, ker so bili elektro motorji obrnjeni na nasprotno stran in je bilo težko izdelati zaščito. Omenjeno zaščito je bilo težko prilagoditi zaradi napenjalcev galovih verig, ki so locirani pred elektro motorji. Med obratovanjem je prihajalo do pogostih okvar, katere je povzročal magnetni žerjav, ki zaradi vročih plošč le-te vleče preko elektro motorjev in napenjalcev verig. Avtorja sta zaščito izvedla tako, da prekriva napenjalce verig za prečni transporter Custodis peči, obenem pa tudi elektro motorje valj-čnic. Z izvedeno zaščito so odpravljene okvare elektromotorjev in nape-njalcev galovih verig za prečni trans-port.

Matiju Urhu in Francu Cerkovniku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za zamenjavo kardana na ravnalniku CITL in ostalih pogon-ov z novimi krogelnimi zglobi. Na ravnalniku je prihajalo do pogostih okvar na kardanskih pogonih. Okvare so nastajale zaradi preobremenitev, zrahljanosti vijčadnih zvez, obra-be puš na vijčah. Vsaka od naštetih okvar povzroči zlom kardanskega križa ali vilice, odlomljeni del pa je dostikrat poškodoval še sosednji

zglob. Zaradi tega je prihajalo do za-stojev, saj je bilo potrebno popraviti poškodovane dele ali pa zamenjati kompletni kardan. Avtorja sta naj-prej poizkusno vgradila v ravnalnik en krogelni zglob, ki je med obrato-vanjem pokazal vrsto prednosti, in sicer: enostavna konstrukcija, spo-sobnost prenašanja večjih obreme-nitev, nižji stroški izdelave ter eno-stavno kompletiranje v seriji.

Vojku Bernardu in Borisu Renku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za spremembo na ože-malniku za boljše ožemanje nerja-vne pločevine na GPL liniji. Origina-lna izvedba ožemanja je bila izve-dena s ploščatim ožemalnikom na filc. Iz brusnih komor je prihajala naoljena pločevina, katero pa s filc-astim ožemalnikom ni bilo mogoče dobro ožeti. Namočen in obrabljen filc je le razmazal olje na površini traku, iz filca so se trgali delci, ki so prihajali med ovoje kolobarjev in pri tem puščali odtise na pločevini. Pri-javitelja sta na območje ogrodja ože-malnika namesto filca vgradila gu-mo. Poleg tega sta vgradila še doda-tni okrogli gumi ožemalnik. S to spremembo je odpravljena možnost prihajanja delcev med ovoje, kar je povzročalo odtise na pločevini.

DSSS

Martinu Pazlarju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za novo izvedbo stimulacije tlaka hla-dilne vode v raziskovalnem oddelku. Tu imajo na vodovodni sistem pitne vode priključen elektronski mikro-skop in dilatometer in visokofre-kvenčno talilno peč. Vse te drage raz-iskovalne naprave je treba neneh-no hladiti. V preteklih letih so pred-vsem v poletnih mesecih zaradi niz-kega tlaka v vodovodnem omrežju imeli velike probleme s hlajenjem teh naprav. Zato je bil moten tok preiskav, dostikrat pa jih je bilo po-trebno ponavljati. Problem so skuša-li rešiti preko Vodovoda Jesenic, TBJ in oddelka plinske in vodne energije Železarne, vendar zaradi drage investicije do izvedbe rešitve problema ni prišlo. Avtor je samoini-ciativno izvedel več sistemskih reši-tev. Hlajenje visokofrekvenčne talil-ne peči je izvedel tako, da je pred hladilni in hidravlični sistem vgradil Hidropak napravo — vlečenje vode. Pred hladilni sistem dilatometra in elektronskega mikroskopa je vgradil elektro hidroblok, s katerim je omogo-čeno, da le-ta sesa vodo iz omrežja in jo potiska s poljubnim tlakom, ka-terega je možno nastaviti na željen tlak. Izveden sistem za stabilizacijo tlaka vode za hlajenje imenovanih naprav deluje zanesljivo in učinkovi-to, možno pa je tak način izvesti tudi na drugih mestih v Železarini, kjer imajo iste probleme z nizkim tlakom vode.

B.

Ponižani in razžaljeni — pesmi zatiranih narodov

Zveza kulturnih organizacij Jesenice je letos po nekajletnem pre-moru ponovno gostiteljica enega od koncertov, ki se odvijajo v okviru letošnjega že XVI. festivala Revolucija in glasba. Letošnji gost bo Je-seničanom že znani mešani pevski zbor ROŽ iz Šentjakoba na avstrij-skem Koroškem, vendar tokrat v popolnoma »novi obleki« s koncer-tom, ki so ga poimenovali Ponižani in razžaljeni in ki vključuje pesmi zatiranih narodov v povsem izvorni izvedbi, na profesionalnem nivoju in ki predstavlja tudi v zborovski kulturi veliko novost.

Prvi del koncerta je še dokaj običajen, v drugem delu pa se podo-ba popolnoma spremeni: na odru ni več zbora v taki podobi, kakršne so vajeni zvesti ljubitelji zborovskega petja, temveč so skupine ljudi, ki se premeščajo, prepletajo, koreografsko urejeno ponazarjajo to, kar pojejo ob spremljavi izbranih glasbil. Šentjakobski pevci, ki jih že dol-ga leta vodi zborovodja Vlado Milisavljevič, so s tem programom veli-ko nastopali na avstrijskem Koroškem in širom Slovenije in povsod poželi velika priznanja. Za koncert pa so dobili tudi posebno prizna-nje ZZZB NOV Slovenije.

Koncert, ki bo tudi uvodna prireditev letos prvič izvedenih Čufar-jevih dnevo na Jesenicah, bo v soboto, 12. novembra, ob 19.30 v dvorani Gledališča Tone Čufar Jesenice. Organizatorji so se odločili za enotno vstopnino 2.500 dinarjev, vstopnice pa lahko rezervirate v pi-sarni Gledališča Tone Čufar Jesenice, ☎ 81-260.

Deseto srečanje pesnikov in pisateljev drugih narodov in narodnosti na Jesenicah

Zvezi kulturnih organizacij občine Jesenice je bila letos zaupana organizacija in izvedba desetega — jubilejnega srečanja pesnikov in pisateljev drugih narodov in narodnosti SFRJ, ki bo 4. in 5. novembra pod naslovom Naj pesem pove. Kot gost pa bo na srečanju sodeloval tudi znani hrvaški pesnik Slavko Mihalič.

Zveza kulturnih organizacij Slovenije, ki skrbi za vsakoletna sre-čanja, vsako leto organizacijo zaupa drugi občini in tako smo letos Je-seničani gostitelji pesnikov in pisateljev drugih narodov in narodnosti SFRJ, ki živijo na območju Slovenije. Pričakujejo, da bo na srečanju sodelovalo okrog trideset literarnih ustvarjalcev, ki pišejo predvsem v srbohrvatskem jeziku, poleg že omenjenega hrvaškega pesnika Slav-ka Mihaliča.

Najboljši ustvarjalci, ki jih je izbrala posebna žirija pri Zvezi kul-turnih organizacij Slovenije, se bodo predstavili na literarnem večeru, ki bo v petek, 4. novembra, ob 19. uri v veliki glasbeni sobi Glasbene šole Jesenice, v nekdanji stavbi gimnazije. Poleg njih bo nekaj svojih pesmi predstavil tudi Slavko Mihalič, večer pa bodo z glasbenimi vložki popestrili učenci jeseniške glasbene šole.

Naslednji dan, v soboto, 5. novembra, si bodo udeleženci ogledali del Poti kulturne dediščine, čemur bo v osnovni šoli v Žirovnici sledilo strokovno predavanje o sodobnih literarnih tokovih. Po kosilu se bo razgovor nadaljeval za okroglo mizo o problemih, s katerimi se pesni-ki in pisatelji srečujejo pri svojih prizadevanjih.

Organizator vabi ljubitelje lepe besede na literarni večer v petek, 4. novembra, ob 19. uri v veliko glasbeno sobo Glasbene šole Jesenice.

Razstava inovacijskih izdelkov v Radovljici

Raziskovalna skupnost in občins-ki svet Zveze sindikatov Radovljica sta ob dnevu inovatorjev, 11. okto-bra, pripravila v avli Skupščine ob-čine vsakoletno razstavo inovacij in razvojnih dosežkov, ki je bila na ogled do 21. oktobra.

Predstavljeni so izumi, tehnične izboljšave in drugi inovacijski izdel-ki. Iz Elana so bili razstavljeni trije novi izboljšani izdelki: smuči, mala telovadnica za doma in jahta po za-mislih inovatorjev Robiča, Urbanči-ča ter Jerneja in Jakca Jakopina. Ve-

riga iz Lesc se je predstavila z novi-mi snežnimi in zaščitnimi verigami po zamislih inovatorjev Razpeta, Jemca ter Žagarja in Skrbca. Inova-torja Kranjc in Kristofeljc iz Iskre Lipnica sta predstavila novo datum-sko uro. Inovatorji Iskre Otoče so prikazali tri tehnične izboljšave in-strumentov. Razen tega so predsta-vili nove izdelke inovatorjev oziroma delavcev v razvoju tovarne Uko Kro-pa in Almere Radovljica.

JR

Občinski sindikat zahteva, da o sprejetih podražitvah v občini spregovorijo delegatske skupščine

Največ pozornosti so na zadnji seji predsedstva občinskega sveta ZSS Jesenice, ki je bila 19. oktobra, namenili podražitvam nekaterih komunal-nih storitev, ki jih je odobril Izvršni svet Skupščine občine Jesenice, in o predlogu odbora Izobraževalne skupnosti o ukinitvi regresiranja prehrane oziroma kosil v osnovnih šolah občine, kar bo najbolj prizadelo socialno najbolj ogroženi del prebivalcev.

Kljub predlogu občinskega sveta zveze sindikatov, da cen, ki so v pri-stojnosti občine, glede na težke raz-mere, ki se še posebno odražajo v je-seniški občini, do konca leta 1988 ne bi povečevali, je Izvršni svet Skup-ščine občine na zadnji seji odobril podražitve stanarin za 55 %, vrede-vnega ogrevanja za 30 %, vodarine za 73 % in lokalnega avtobusnega prevoza s 500 na 700 dinarjev. S temi podražitvami, je soglasno ugotovilo predsedstvo, se bo v občini še nade-lje povečevalo število delavcev, ki ne bodo zmogli z lastnim delom zagoto-viti svoje materialne in socialne var-nosti in varnosti svoje družine, zato se bo povečevala potreba po raznih oblikah socialne pomoči. Predsed-stvo je zahtevalo, da o teh podražit-vah spregovorijo pristojne delegat-ske skupščine in zbori Skupščine ob-čine, ki morajo tudi v celoti analiza-rati uresničevanje politike cen, ki so v pristojnosti občine.

Predsedstvo je bilo tudi soglasno, da se od vseh predlagateljev podra-žitev zahteva, da predložijo argumen-tirane kalkulacije in utemeljitve s prikazom lastnih prizadevanj za bolj

racionalno in ekonomično poslova-nje. Delovni ljudje in občani se ne zadovoljujejo več samo z utemeljit-vijo, »da bodo sicer zapadli v izgu-bo«, če se jim ne odobrijo višje cene. Izvršni svet Skupščine občine pa mora analizirati tudi negativne po-sledice podražitev, še zlasti z vidika »ukrepov in aktivnosti za izboljšanje stanja v občini«, ki jih je predlagal.

Enoglasno so zavrnili predlog od-bora skupščine Izobraževalne skup-nosti Jesenice za ukinitve regresira-nja prehrane oziroma kosil učencev osnovnih šol v občini. Izrazili so odločen protest, da se zmanjševanje in omejitve skupne porabe rešujejo na račun socialno najbolj ogrože-nega prebivalstva. Postavljeno je bilo vprašanje, ali je odbor sploh pristo-jen za sprejemanje tako odgovorne-ga sklepa, ki je bil po izjavi na seji zadržan, hkrati pa zahteva, da o tem spregovorijo delegatska skupščina, ki mora biti argumentirano seznanje-na, če res ni mogoče, da se z druga-čno razporeditvijo zagotovljenih sredstev ne da rešiti tega vprašanja.

Na 28. seji predsedstva Občinske-ga sveta ZSS Jesenice so spregovori-

li tudi o predlogu Zveze društev upo-kojencev Jesenice, da bi z ustreznim sporazumom, katerega osnutek je bil tudi predložen, zagotovili večjo in trajnejšo povezanost med aktivnimi delavci oziroma organizacijami združenega dela in nekdanjimi sode-lavci, sedanjimi upokojenci in zago-tovili trajnejše vire financiranja Zveze in njenih šestih društev. Po-budo je predsedstvo v celoti podprlo, vendar pa je menilo, da bi zlasti pri zagotavljanju trajnejših virov finan-ciranja morali poiskati najbolj ustre-zno varianto, ki bo to res zagotavlja-la, pa tudi nekatere druge teze bi bi-lo potrebno še izpopolniti in jih mor-da predložiti v razpravo v variantah. Posebna komisija bo osnutek dopol-nila, oziroma ga oblikovala v predla-ganih variantah kot predlog za raz-pravo.

Na seji so pregledali še opravljeno delo med obema sejama in izvajanje aktivnosti v osnovnih organizacijah sindikata v zvezi z dogovorjenimi nalogami (uveljavljanje najnižjega osebnega dohodka 453.000 din, pro-gram socialne varnosti in projekcija osebnih dohodkov do konca leta). Ugotovili so, da precej osnovnih or-ganizacij ne uresničuje teh program-skih nalog in zahtevali, da se v pri-hodnje te organizacije navedejo, da bodo delavci lahko videli, v katerih okoljih se sindikat dejansko zavze-

ma za uresničevanje ta čas najbolj neposrednih interesov delavcev in katera to zanemarjajo in nalog ne jemljejo dovolj odgovorno, da bodo delavci sami lahko poklicali vodstva teh organizacij na odgovornost.

Predsedstvo je bilo informirano, da je občinski svet osnovnim organi-zacijam iz svojih sredstev dal 14 mi-lijonov din dotacij za reševanje soci-alno ogroženih delavcev. Med obema sejama sta bila v občini tudi dva iz-redna dogodka, in sicer v KO-OP Mojstrana, kjer so prekinili delo za-rali zahtev po višjih osebnih dohod-kih, in v Integral SAP Tovorni pro-met Jesenice, kjer so na izrednem sestanku zahtevali pojasnila v zvezi s priključitvijo njihovega tozda k lju-bljanski enoti, oziroma s sedanjim nejasnim položajem.

Članom predsedstva je bilo na seji posredovano poročilo o opravljenih aktivnostih v zvezi z nadomestnimi volitvami za člana predsedstva SR Slovenije. Obravnavali so tudi gradi-vo za občinsko kandidacijsko kon-ferenco in z eno pripombo na kandi-dature Igorja Bavčarja podprli vseh šest možnih kandidatov za člana predsedstva. Za konferenco so ime-novali tudi svoje delegate. Sklenili so še, da bodo v najkrajšem času sklicali plenum občinskega sveta ZSS Jesenice.

Železarski globus

Novo nerjaveče jeklo

Japonska družba Nippon Steel je izpopolnila nov tip nerjavečega je-kla, ki ga ni mogoče namagnetiti. Uporabljali ga bodo za vratne prstane na vrtnih garniturah za narito. To nerjaveče jeklo, legirano z nikljem in kromom, je podvrženo po-sebni toplotni obdelavi, da postane nemagnetno.

Živko Pregl o družbenoekonomskih razmerah in gospodarski reformi

Ob skromni udeležbi je v četrtek, 20. oktobra, v organizaciji Občinskega komiteja ZKS Jesenice potekal posvet o aktualnih družbenopolitičnih razmerah in gospodarski reformi, o čemer je za uvod zelo argumentirano in prodorno spregovoril Živko Pregl, strokovni sodelavec Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

Od treh reform, ki so ta čas v ospredju družbenopolitičnega dogajanja pri nas — gospodarska reforma, reforma političnega sistema in prenova Zveze komunistov — se je Živko Pregl osredotočil na gospodarsko reformo. V sedanjih gospodarskih situaciji, je dejal, nam največ težav povzročajo tri neravnovesja, in sicer neravnovesje na področju blaga in storitev oziroma neravnovesje v ponudbi in povpraševanju, na področju ekonomskih odnosov s tujino in na področju notranjih financ oziroma finančno neravnovesje.

Med argumenti in problemi je govornik navedel, da je masa sredstev, porabljenih za osebne dohodke, prevelika, glede na to, kar živo delo ustvarja, saj je v gospodarstvu zaposlenih kar 25 % ljudi preveč. Brez teh bi bil družbeni proizvod isti. Poleg tega pa so gospodarske zmogljivosti izkoriščene le 65 %, realno pa bi morale biti od 85 do 90 %, in v tej razliki se odraža tudi izpad ponudbe za trg. Seveda gre pri tem tudi za politiko cen, nizkih obrestnih mer in podobno.

Živko Pregl se je dotaknil tudi problema drobnega gospodarstva, pri čemer ni mislila samo obrt, temveč predvsem majhna, ekonomsko učinkovita podjetja, ki v kooperacijski povezanosti v razvitem svetu ustvarjajo od 60 do 70 % družbenega proizvoda, pri nas pa le pet odstotkov in zato tudi del ponudbe izostaja. Potem je tu še neučinkovita kmetijska politika. Imamo še veliko neobdelane zemlje, na drugi strani pa se srečujemo z veliko brezposelnostjo in zato tudi na tem področju izostaja ponudba. V vsem tem so vzroki za neravnovesje v ponudbi in povpraševanju.

Zatem je s podatki in argumenti utemeljeval drugo neravnovesje — neravnovesje na področju ekonomskih odnosov s tujino. Po tem, ko je do leta 1981 naš izvoz predstavljal še deset odstotkov družbenega proizvoda, je z vračanjem naših dolgov ta delež izpadel oz. upadel, kljub povečanemu izvozu. K temu se pridružuje še notranje finančno neravnovesje, ki mu botrujejo negativne tečajne in bančne razlike, poleg finančne nediscipline.

S temi navedbami je govornik le opozoril, da brez radikalnih sprememb na teh področjih ni mogoče zmanjšati inflacije, ne pa tudi krize, kakor nekateri menijo. Zato so majske protinflacijske ukrepi upravičeni.

ni; sedaj jih nadaljujemo in dograjujemo. Majska liberalizacija cen, uvoza in deviznega tečaja oziroma deviznega trga sicer ni prinesla večjih proizvodnih rezultatov, je pa vplivala na to, da proizvodnja še naprej ni upadala. Hkrati so bila sprejeta trisidra oz. omejitve na področju skupne in splošne porabe, osebnih dohodkov in na monetarnem področju. Zadnji ukrepi oziroma korekcije, zlasti glede osebnih dohodkov, pa obetajo tudi boljše rezultate v zadnjem tromesečju. Govornik je omenil, da majske ukrepi niso krivi za naraščanje inflacije, kakor nekateri menijo, vsekakor pa bi brez majskega ukrepa še naprej upadala ponudba in marsikaj bi imeli vrste pred trgovinami.

Z gospodarsko reformo, je nadaljeval Živko Pregl, bo vsa navedena neravnovesja gospodarstvo moralo prebroditi, pri čemer bo najtežje na področju finančnega neravnovesja, oziroma pri urejanju dolžniške upniških razmerij, ki jih bo potrebno legalizirati, ker se sedaj preveč odvijajo »pod krovom«. Poudaril je, da so vse tri reforme med seboj povezane in končni rezultat je odvisen od uspešnosti izvajanja vseh treh.

Strategijo in ukrepe za gospodarsko reformo pripravlja Mikuličeva komisija, zajeta pa je tudi v ustavnih spremembah, vsebina gospodarske reforme pa bo pomenila tudi pritisk na našo zavest, da bomo drugače gledali in se obnašali do reformnih izhodov, je naprej razmišljal govornik. Pri tem je omenil ustavno spremembo na področju lastninske problematike, kjer bo odprt pluralizem lastnine, oziroma poleg družbene še druge lastninske možnosti, vse z enim samim ciljem, da bodo ljudje od dobrega gospodarjenja z lastnino nekaj imeli. Seveda bomo družbeno lastnino morali gojiti naprej, zlasti pa jo narediti bolj učinkovito in dovoliti možnost, da bodo dobri gospodarji prevzemali družbeno lastnino od slabih gospodarjev. Pri vseh lastninskih oblikah pa morata biti v ospredju gospodarnost in konkurenca.

Zatem je spregovoril o problematiki poslovne in samoupravne organiziranosti, ki mora biti optimalno učinkovita, brez sedanjih šablon. Zato je v ustavnih spremembah delovna organizacija opredeljena kot temeljni tržni subjekt, kako pa bo organizirana znotraj in kakšna bo njena povezanost navzven, pa bo v prihodnosti delavcev, ne šablone. Pri

tem je govornik opozoril zlasti na previdnost pri obravnavanju temeljnih organizacij združenega dela, ki predstavljajo pomemben demokratičen element. Pri ukinjanju TOZD bo potrebno proučiti vse dosedanje pozitivne in negativne izkušnje z vidika zagotavljanja neposredne prisotnosti pri odločanju najbolj prizadevanih ljudi. Omenil je, da je v svetu identifikacija delavcev s svojim podjetjem, firmo velika in tudi nadaljna prizadevanja tečejo v tej smeri, vendar pa je pogoj za to, da delavci lahko kaj rečejo, kar je tudi močna motivacija za delo. Ni dokončnih meril za osebne dohodke, kontrolo itd., vse je odvisno od delavcev in njihove identifikacije s podjetjem.

Govornik se je dotaknil tudi politike razporejanja dohodka, ki mora prinesiti nove kvalitete v gospodarjenju z družbenimi sredstvi. Z drugim razporejanjem dohodka mora delavec kot lastnik družbenega kapitala dobiti ceno za delo in del ustvarjenega dobička, kar naj bi pomenilo motivacijo za dobro delo, kakor tudi za poslovanje in gospodarjenje z družbeno lastnino. Govoril je tudi o integralnem trgu oziroma trgu financ, kar je potrebno postaviti na zdrave in učinkovite temelje, zlasti pa si na tem področju pridobiti ugled, če želimo v to sfero vnesti tudi poslovanje z delnicami in obveznicami drugih subjektov. Trg financ mora omogočiti tudi začetni kapital, na primer, za drobno gospodarstvo. Ta del svojega izvajanja je Živko Pregl zaključil s poudarkom na učinkovitosti socialističnem podjetništvu, ki si mora samo pridobiti ljudi za skupno stvar, da bi na osnovi vseh treh reform v svetovno civilizacijo vnesli humano demokratično kvaliteto samoupravljanja.

Živko Pregl je udeležence posveta seznanil tudi z nekaterimi generalnimi ugotovitvami zadnje 17. seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Že uvodna razprava je pokazala, da razen posameznih izjem v občini, ki se srečuje s težkimi gospodarskimi težavami, še vedno dosti parcialno gledamo na rešitev tega stanja, ne vidimo generalnih vzrokov za tako stanje, niti dolgoročnih rešitev na vsebinskih osnovah treh reform. Zato je toliko manj razumljiv slab odziv vabljenih, ki naj bi bili idejni nosilci uresničevanja vsebine treh reform. Brez poznavanja osnovnih vzrokov za sedanje težave in brez poznavanja namena vseh treh reform, se zlasti gospodarske, o kateri je bilo govora, pa seveda ni mogoče računati na učinkovito premagovanje sedanjih družbenoekonomskih težav.

srednjih šol, Zdravstvena šola in Železarski izobraževalni center v Center srednjega usmerjenega izobraževanja. Le-ta ima v tem šolskem letu 1143 dijakov in 115 prosvetnih in ostalih delavcev, ki izobražujejo dijake v šestih usmeritvah: metalurški, kovinarski, elektro in naravoslovni usmeritvi.

Ta pomemben jubilej bodo počastili mladi fotoamaterji z občinsko mladinsko razstavo fotografij. Ob tej razstavi je predsednik žirije inž. Vito Pretnar povedal:

»Na Jesenicah po dolgem času ponovno organiziramo razstavo mladinske fotografije. Prizadevno delo mentorjev v foto krožkih šol jeseniške občine je rodilo sadove. Za razstavo, ki je razdeljena v dve starostni skupini, je prislopo 237 slik štiridesetih avtorjev. S takim odzivom se težko pohvalijo celo nekatere članske razstave. Zato je očitno, da se za vsem tem skriva veliko let prizadevanja in načrtnega dela krožkov in mentorjev.

Fotografije so bile ubrane na značilno temo občinske biti — železarno in življenje ob njej. Prevladovali so motivi delavcev pri njihovem delu, stroji, strukture v železu in temu spremljajoča dogajanja. To je železniški repertoar, ki se pojavlja tudi na članskih razstavah. Bilo je sicer tudi nekaj novih pristopov, vendar že na obrabljenih motivih. Nekaterim avtorjem manjka nekaj več poguma in samostojnosti oziroma lastne inovativnosti pri iskanju novih motivov in tehničnih rešitev.

VIZ — TOZD Delavska univerza Viktor Stražisar Jesenice

vpisuje v

— 30-urni tečaj nemščine za male šolarje in učence nižjih razredov osnovne šole. Tečaj stane 60.000 dinarjev. Tisti, ki bodo, ali pa so že obiskovali tečaj, se lahko vpišejo v izpopolnjevalni tečaj. Na tečaju se učijo s pomočjo sodobnih učbenikov, ki so pripravljeni za različne starosti učencev.

— 60-urni tečaj modnega šivanja in krojenja v Kranjski Gori. Tečaj stane 168.000 dinarjev, plačate lahko v dveh obrokih. Prijave na Krayevno skupnost Kranjska Gora, lahko po ☎ 88-154. Tečaje bomo organizirali tudi v Mojstrani in Zirovnici.

— strojepisni tečaj.

— tečaj italijanskega jezika I. in II. stopnje.

— tečaj angleškega jezika I. in II. stopnje.

Prijavite se osebno ali po ☎ 81-072 vsak dan od 7. do 16. ure, ob petkih od 7. do 14. ure.

Okrnjeno izvajanje programov SIS družbenih dejavnosti

V skladu s programom dela občinske skupščine Radovljica so strokovne službe SIS družbenih dejavnosti po sprejetem rokovniku izdelale poročila o izvajanju programov SIS družbenih dejavnosti za leto 1988. Poročilo so 13. oktobra obravnavali člani koordinacijskega odbora za usklajevanje skupne porabe v občini Radovljica. Presodili so, da je v poročilu dovolj pregledno podan celovit prikaz poslovanja vseh SIS. Seje se je udeležil tudi predsednik Skupščine občine Marko Bezjak, ki je seznanil udeležence s stališči predsedstva skupščine in izvršnega sveta, glede vseh vrst porabe in zlasti o novem obračunu osebnih dohodkov, tudi glede na prizadevanja za manjše obremenjevanje gospodarstva.

Značilni za družbene dejavnosti v radovljiški občini so vplivi nekaterih omejitev, ki zožujejo prostor za ukrepanje. Gre predvsem za dejstvo, da je glede na ustaljeno število prebivalcev, otrok in zavarovancev nujno zagotavljati, neodvisno od gospodarskih gibanj, financiranje njihovih potreb. Prav tako je treba upoštevati zakonsko predpisane obveznosti v vseh družbenih dejavnosti, ki vrednostno v zdravstvu predstavljajo 97 %, v izobraževanju pa 83 % vseh sredstev. Teh zakonskih obveznosti v kulturi, telesni kulturi in raziskovalni skupnosti ni. Sredstva, ki se obračajo v vseh SIS družbenih dejavnosti, predstavljajo za zdravstvo, šolstvo in otroško varstvo kar 91 % od celotnih združenih sredstev SIS v občini.

Na seji so ugotovili, da so morali v vseh SIS zmanjšati nekatere programe kot to narekuje interventna zakonodaja. Kot možne ukrepe za doseg tega cilja so upoštevali racionalizacijo in reorganizacijo dejavnosti in izvajalcev; ukinitev in zmanjšanje financiranja posameznih dejavnosti z obvladljivimi posledicami in s prenosom stroškov oz. večjo obremenitvijo (participacijo) uporabnikov storitev ali pa z zagotovitvijo drugih finančnih virov.

Razbremenitve gospodarstva ne bi kazalo doseči samo z varčevanjem občinskih SIS družbenih dejavnosti, ampak tudi SIS materialne proizvodnje. Varčevalne ukrepe naj bi uveljavljali tudi na republiških SIS.

Letos so v radovljiških družbenih dejavnostih že uspeli realizirati naslednje ukrepe: v SIS prednostno izvajajo zagotovljene programe, v zdravstvu so povečali participacijo, v izobraževanju pa so letos ukinili celodnevno osnovno šolo v Bohinju in Begunjah.

Vsako nadaljnje krčenje in spreminjanje programov bi lahko kritično poseglo v zakonsko opredeljene pravice uporabnikov in bistveno poslabšalo življenjske pogoje občanov.

Predsedstvo občinske skupščine in izvršni svet sta že obravnavala ta poročila in ugotovitve, vendar pa jih ne bo mogoče uvrstiti na dnevni red zasedanja vseh treh zborov, kot je bilo načrtovano, ker SIS materialne proizvodnje poročil o svojem poslovanju niso poslale. Predsedstvo in izvršni svet občinske skupščine namreč vztrajata, da je potrebno delegatom vseh zborov posredovati v obravnavo in presojo celovit pregled porabe v občini, ne zgolj iz SIS družbenih dejavnosti. Zaradi zamujanja je predsedstvo izreklo kritiko strokovnim službam materialne proizvodnje. Prav tako pa je bilo, kot je nekajkrat, postavljeno vprašanje izvajanja pred štirimi leti sprejetih sklepov o združitvi skupnih služb SIS materialne proizvodnje. Sedaj je na Gorenjskem edino v radovljiški občini poslovanje teh služb samostojno, čeprav se nenehno postavlja vprašanje, kdo to združevanje zavrača?

JR

Mladinska foto razstava ob 50-letnici strokovnega šolstva na Jesenicah

Devetnajstega novembra letos bo minilo petdeset let, odkar so v okviru Kranjske industrijske družbe Jesenice ustanovili železarsko strokovno nadaljevalno šolo s pravico javnosti. V počastitev tega dogodka sta Foto klub Andrej Prešeren in klub mladih tehnikov Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice v sodelovanju z občinsko konferenco ZSMS pripravila mladinsko foto razstavo, ki jo bodo odprli jutri, 28. oktobra, ob 18. uri v razstavnem salonu Dolik. Krajši kulturni program bodo izvajali dijaki CSUI Jesenice.

Ustanovitev strokovne nadaljevalne šole na Jesenicah je narekoval hiter razvoj industrije in še zlasti tehnologije v Evropi, čemur so želeli slediti tudi jeseniški železarji. Prvih 36 učencev je najprej obiskovalo teoretični pouk v prostorih sedanje restavracije Kazina, kasneje pa v zgornjih prostorih Kašte. Praktični pouk pa je potekal v odprtem prostoru nekdanje konstrukcijske delavnice Železarne.

Šola je nadaljevala pouk tudi med okupacijo pod vodstvom Gauwirtschaftskammer Kärnten, s sedežem v Celovcu. V šolo so hodili v glavnem Slovenci, pa tudi učitelji so bili Slovenci, ki so kljub večkratnim opozorilom in prepovedim poučevali v slovenskem jeziku. Šola je leta 1942 dobila celo svoj internat na sedanji Cesti železarjev.

S strokovnim šolstvom so na Jesenicah nadaljevali takoj po osvoboditvi. Teoretični pouk je potekal v med vojni zgrajenih barakah v Podmežakli, v katerih so bili nasilno privedeni tuji delavci na delo v tovarno. V teh barakah je bil tudi internat za učence, v katerem je bilo prva leta čez 400 učencev, in to skoraj iz vse Jugoslavije, pretežno vojne sirote. Začeli pa so tudi z gradnjo nove šole

z delavnicami; s poukom so pričeli leta 1949. V novi šoli so se bistveno spremenili in izboljšali pogoji za teoretični in praktični pouk, ki je več let potekal celo v dveh izmenah. Z leti se je pri poklicni šoli razvil tudi metalurški tehnikum.

Eden od mejnikov v razvoju strokovnega šolstva je leto 1960, ko so se Metalurška industrijska šola, dom učencev in oddelek za izobraževanje odraslih Železarne Jesenice združili v Železarski izobraževalni center (ZIC). Ob ZIC sta na Jesenicah delovali še Gimnazija (od osvoboditve dalje) in Zdravstvena šola (ustanovljena 1962).

Naj omenimo, da se je dom učencev iz barak v Podmežakli najprej selil na Cesto železarjev, v stavbo, v kateri je bil dom med okupacijo, leta 1963 pa je bil dograjen v neposredni bližini nov dom za učence iz oddaljenih krajev.

Če govorimo o nekakšnih mejnikih razvoja, potem moramo navesti tudi leto 1974, ko so bile združene Gimnazija, prvi in drugi letnik pedagoške šole in ekonomska šola v Center srednjih šol, ki je deloval v stavbi gimnazije na Trgu Tonerja Čufarja. Prvega aprila 1983 pa so se z odločitvijo na referendumu združili Center

gradnja za kolekcijo). Branko Čušin (I. nagrada za kolekcijo), Ivko Gregori (I. nagrada posamezno), Barbara Malensek, Jani Novak (III. nagrada posamezno), Sandi Novak, Andrej Palovnik (III. nagrada za kolekcijo), Sonja Podobnik, Aleš Pušavec (II. nagrada posamezno), Matjaž Smolej (IV. nagrada za kolekcijo).

Razstava mladinske fotografije bo v razstavnem salonu Dolik na ogled do vključno 9. novembra. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldne in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Ocena škode po letošnji poletni suši

Komisija za oceno škode v naravnih in drugih nesrečah pri Skupščini občine Radovljica je pred dnevi izvršnemu svetu skupščine posredovala poročilo o oceni škode, povzročene v letošnjem poletju zaradi suše, v kmetijstvu radovljiške občine. Pridetek silazne koruze je bil zato manjši za 20 %, škoda pa znaša 529 milijonov din. Na travnikih in pašnikih je zaradi manjše košnje in paše za 682 milijonov din škode. V sadovnjakih pa je bilo za okoli 10 % manj pridelka. Škoda je nastala predvsem zaradi slabše kakovosti sadja in je ocenjena na 9 milijonov din. Komisija je ocenila, da znaša skupna škoda v radovljiškem kmetijstvu nad 1,2 milijarde din.

JR

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — V živo: Čistila naprava na Jesenicah; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.25 — Danes so rekli...; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

[illegible]

Tedenski hokejski pregled

V članskem državnem prvenstvu je za ekipami prvi krog. Jeseničani so doživeli dva poraza, in sicer v Zagrebu in v Ljubljani in so trenutno na tretjem mestu.

Da v letošnjem tekmovanju ni lahkih nasprotnikov, je pokazalo prvo kolo v drugem krogu, ko je favorizirani Medveščak prepričljivo izgubil v Beogradu.

Pred jeseniškimi hokejisti je napreden teden. Po težkem gostovanju v Novem Sadu so v torek igrali doma z Medveščakom, nato pa kar dvakrat gostujejo v Beogradu.

Poglejmo izide preteklega tedna:

Kompas-Olimpija:Jesenice 8:3

V Ljubljani so številni gledalci uživali v lepi, izredno kvalitetni predstavi. Jeseničani niso igrali podrejene vloge, vendar so tokrat strelci zamudili več lepih priložnosti. Gole so dosegli: Šuvak 2, Razinger.

Vojvodina:Jesenice 1:3 (0:2, 1:0, 0:1)

Težko gostovanje v Novem Sadu je prineslo zaslužen zmago jeseniškim hokejistom. Vojvodina je igrala izvrstno, posebej vratar Krasa, vendar pa zmaga ni bila vprašljiva v nobenem trenutku tekme. Gole so dosegli: Razinger, Hafner in Crnović.

Kac-Celovec:Jesenice (ml. pionirji) 3:5 (0:1, 2:2, 1:2)

V tekmi za pokal Karavank so mlajši pionirji gostovali v Celovcu in zmagali z rezultatom 3:5.

Jesenice:Tivoli (hokejska šola) 4:5 (1:1, 1:2, 2:2)

S prvimi tekmami so pričeli tudi učenci hokejske šole. V tekmi z vrstniki iz Ljubljane so tesno izgubili.

Program tekem:

Sobota, 29. oktober:

ob 9. uri pionirji: Jesenice:Kompas-Olimpija

ob 11. uri mladinci: Jesenice:Kompas-Olimpija

ob 18. uri: člani (2. moštvo) Jesenice II:Rotschitzen (Celovec)

Nedelja, 30. oktober:

ob 16.30 ml. pionirji Kar. pokal Jesenice:Bled

Prvo moštvo gostuje v Beogradu pri Partizanu (28. okt.) in Č. zvezdi (1. nov.).

Petek, 4. novembra:

ob 18. uri: Jesenice:Kompas-Olimpija

Torek, 8. novembra:

ob 18. uri: Jesenice:Vojvodina.

Vabljeni

Namizni tenis

Liga SRS: z gostovanja tri zmage in en poraz

Prvo gostovanje obeh namiznoteniskih ekip Jesenic v ligi SRS je bilo dokaj uspešno. Članska ekipa je zabeležila dve novi zmagi in se je s skupno tremi zmagami brez poraza zaenkrat povzpela na vodilno mesto v ligiški lestvici I. B lige SRS. S takim nadaljevanjem imajo mladi jeseniški igralci lepe možnosti, da tudi ob koncu tekmovanja osvojijo prvo mesto in se povzpnejo v I. A ligo.

Tokrat so gostovali v Izoli, kjer so premagali domačo ekipo z visokim rezultatom 7:2. Ferbežar in Pem sta dobila po tri igre, Šmitran pa eno. Drugo srečanje je bilo prav tako v Izoli z ekipo Smedele iz Kopra. Tudi v tej tekmi je bila jeseniška ekipa nadmočna in je zmagala z rezultatom 8:1. Pri tem sta Ferbežar in Podbre-

gar zmagala po trikrat, po enkrat pa Pem in Šmitran.

Ženska ekipa Jesenic je nastopila najprej v Izoli, kjer je igrala z ekipo Smedele iz Kopra, lanskoletnim prvakom Slovenije v I. A ligi SRS. Jeseniške igralki so tekmo izgubile z rezultatom 3:6, pri čemer so Smolejeva, Samarjeva in Klemenčeva zabeležile vsaka po eno zmago.

Naslednjo tekmo so Jeseničanke odigrale v Vrtojbi, kjer pa so uspele tesno zmagati s 5:4. Smolejeva in Samarjeva sta prispevali po dve zmagi, Klemenčeva pa eno.

Trenutno so jeseniške igralki na lestvici I. A lige SRS na četrtem mestu. /S/

Uvrstitev tekmovalcev Jesenic na 23. krosu Dela

V prejšnji številki smo vam obljubili rezultate jeseniških tekmovalcev na 23. krosu Dela, kjer smo dosegli izjemen uspeh.

Mlajši pionirji — A letnik 1976 1000 m: 64. mesto Dejan Mladenović, 93. mesto Matic Fabijan, 98. mesto Andrej Rabič. Ekipna uvrstitev: 34. mesto

Mlajše pionirke — A letnik 1976 1000 m: 94. mesto Špela Gašperin, 107. mesto Alma Kičin. Ekipna uvrstitev: 43. mesto

Mlajši pionirji — B letnik 1975 1000 m: 32. mesto Luka Markež, 69. mesto Robi Makuc, 79. mesto Marko Resnik. Ekipna uvrstitev: 23. mesto

Mlajše pionirke — B letnik 1975 1000 m: 8. mesto Erika Brojan, 39. mesto Silvijska Karlin, 101. mesto Melisa Sefaragič. Ekipna uvrstitev: 10. mesto

Starejši pionirji — A letnik 1974 1000 m: 1. mesto Igor Bašelj, 11. mesto Mitja Midon, 42. mesto Jani Koselj. Ekipna uvrstitev: 1. mesto

Starejše pionirke — A letnik 1974 1000 m: 69. mesto Katja Kobal, 92. mesto Polona Peholj. Ekipna uvrstitev: 35. mesto

Starejši pionirji — letnik 1973: 26. mesto Sebastijan Cveteč, 27. mesto Boris Ivanovič, 28. mesto Aleš Rozman. Ekipna uvrstitev: 13. mesto

Mlajši mladinci — letnik 71-72 2000 m: 25. mesto Matjaž Tufekčič, 40. mesto Damijan Klemenec, 44. mesto Aleš Slivnik. Ekipna uvrstitev: 15. mesto

Člani: Vojko Djuričič, 38. mesto. Ekipna uvrstitev: 19. mesto

Rezultati so iz uradnega biltena. V skupni uvrstitvi je ekipa občine Jesenice dosegla 19. mesto, kar je vsekakor lep uspeh med 48 sodelujočimi ekipami. Pri tem moramo upoštevati, da nismo imeli predstavnikov v kategoriji mlajših mladink, starejših mladink in članic.

Mednarodna zmaga leških padalcev

Od 14. do 16. oktobra je bilo v švicarskem mestu Locarno šesto mednarodno padalsko tekmovanje. Dan in noč 88. Sodelovalo je 19 povabljenih članskih ekip iz Italije, Francije, Avstrije, Nemčije, Anglije, Amerike, Luksemburga in ekipa ALC v sestavi: Dušan Intihar, Darko Svetina, Bogdan Jug in Roman Pogačar. Ekipa je vodil Drago Buncič, Srečo Medved pa je sodeloval kot sodnik.

Po pravilniku tekmovanja so bili predvideni štiri nočni in štiri dnevni skoki in še devet finalni skok. Zaradi slabega vremena so prvi dan opravili samo po en skok; zaradi časovne stiske so nato organizatorji izvedli šest dnevnih in dva nočna skoka.

Leščani so tekmovanje pričeli ne preveč vzpodbudno, saj so s sedmimi centimetri bili šele šesti, vodstvo pa je prevzela ekipa iz Zahodne Nemčije z dvema centimetroma. V drugi seriji so prevzeli vodstvo Italijani pred Zahodnimi Nemci in že v tretji so Leščani prevzeli vodstvo in ga obdržali do konca tekmovanja. Najboljši so bili v četrti seriji z enim centimetrom in v peti z ničlo, kar je bila tudi edina ekipna ničla na tekmovanju.

Pri nočnih skokih v šesti seriji so kljub slabemu dosežku s 14 centimetri še obdržali vodilno mesto, v drugem nočnem skoku pa so bili zopet najboljši s tremi centimetri. Osmo serija je bila samo še formalnost, ker so imeli pred Italijani že devet centimetrov prednosti.

Lepo mednarodno zmago so si tako leški padalci priborili z zares kvalitetnimi skoki in z novimi padali para foil, s katerimi so pričeli skakati že po vrnitvi s svetovnega prvenstva v septembru. Kaže, da so lastnosti novih ameriških padal že kar dobro spoznali in upati je, da bodo čez dve leti z njimi uspešno tekmovali tudi na 20. jubilejnem svetovnem prvenstvu v Lescahu.

Tudi posamična konkurenca je bila ostra in tekma izredno napeta. Po peti seriji je bil v vodstvu Leščan Darko Svetina z enim centimetrom, pred Švicarjem Snadereggerjem z dvema ter Italijanom Bertolinijem in Jugom s tremi centimetri. V prvem nočnem skoku pa je Svetina doskočil na šest centimetrov in tudi naslednji trije dobri skoki mu niso več pomagali pri uvrstitvi za odličja. Zato pa je Roman Pogačar v nočnih skokih doskočil

dvakrat na en centimeter in v zadnjem osmem še v ničlo. To mu je prineslo drugo mesto za zmagovalcem Italijanom Bertolinijem.

Ostali Leščani so se uvrstili: Bogdan Jug na četrto, Darko Svetina na šesto in Dušan Intihar na trinajsto mesto.

Kot zanimivost skokov na cilj so bili nočni skoki. Pri tem je bilo na zemlji osvetljeno samo področje v premeru dveh metrov, vse ostalo je bilo v temi. Za naše so bili to prvi nočni skoki s precej čudnimi občutki, kar se je pokazalo tudi v slabšem rezultatu v šestem skoku. Vzdušje pa je bilo izjemno ob številnih gledalcih in prijetni živi cantry glasbi (Jeff Turner). Bila je zares lepa in napeta tekma.

Rezultati: Ekipa: 1. Lesce-Bled 35 cm, 2. Italija 47 cm, 3. Velika Britanija 88 cm, 4. Švica 94 cm, 5. ZRN 101 cm... Posamezniki: 1. Bertolini (Italija) 4 cm, 2. R. Pogačar (ALC) 6 cm, 3. Sanderegger (Švica) 6 cm, 4. B. Jug 8 cm, 6. D. Svetina 9 cm, 13. D. Intihar 12 cm (vsi ALC).

Leon Mesarič

1. SKL-članice

Jesenice:Ilirija 70:100 (39:66)

Jesenice: Rozman 4, Zrnič 14, Šmitran 7, Sefič 2, Zorman, Stražisar 18, Krznarič 9, Hadžimuratović 2, Ulčar 9, Smolej, Halilagić 5.

V tekmi tretjega kola z ekipo Ilirije so članice Jesenic doživele najtežji poraz v zadnjih letih. Gostje so se predstavile kot izredno homogena ekipa z desetimi enakovrednimi igralkami, ki bolj sidiijo v 1.B zvezno ligo.

Jeseničanke so se zavedale, da je prednost v kvaliteti in izkušnjah na strani gostij, zato so v svoji igri nameravale presenetiti predvsem z obrambo. Tako sta se pomerili dve po načinu igre podobni ekipi, igra v prvih minutah pa ni kazala na tako visok poraz. Obe ekipi sta pričeli z agresivno obrambo po celem igrišču in do 6. minute je bil rezultat izenačen. V tej minuti pa je ekipa Jesenic izkoristila bonus, Rozmanova, ki igra na centru, pa je naredila 3. osebno napako. To je povzročilo prehod na consko obrambo, ki pa očitno ni bila primerna za izredno natančne in hitre ljubljanske. Poleg tega je imel trener jeseniške ekipe vedno manj možnosti za ustrezne menjave, saj je Šmitranova igrala samo 10 minut in naredila 5 osebnih napak, le nekaj minut več pa je igrala Rozmanova. V prvem polčasu se je poškodovala še Smolejeva, kar je še poslabšalo možnosti za razvoj igre. Ob vsem tem sta igravodili le dve izkušeni branilki (Lahova je bila odsotna), ki brez pomoči ostalih nista vzdržali izrednega tempa.

Gostje so vse to spretno izkoristile in po prvem polčasu so že vodile za 27 košev.

V drugem delu tekme je jeseniška peterka vsaj delno popravila vtis; v obrambi je Ulčarjeva igrala odlično in soigralkam omogočila izvedbo protinapadov.

V 4. kolu jeseniška ekipa gostuje v Žireh pri ekipi Kladivarja; v zadnjih letih na prvenstvenih tekmah niso uspele zmagati. Vendar pa morajo glede na razliko v kvaliteti in širši izbor igralk na tem gostovanju igrati na zmago.

T.

Ekipa KS ZSMS Železarne zmagovalac turnirja

V soboto, 22. oktobra, je bil v telovadnici OŠ Prežihov Voranc košarkarski turnir, na katerem so sodelovale ekipe Železar, Gorje, Veseli fantje, Blejska Dobrava, VP Bohinjska Bela in ekipa KS ZSMS Železarne Jesenice.

Razpis prvenstva Železarne Jesenice v namiznem tenisu in šahu za leto 1988

Organizator je komisija za športno rekreacijo, izvajalci pa Športno društvo Jesenice, NTK Jesenice in Šahovsko društvo. Vodji tekmovanj bosta Franc Ravnik za šah in Stane Babič za namizni tenis.

Pravila tekmovanja:

Šah: Igra se po pravilniku FIDE, šahovskem priročniku ŠZJ, izdanem leta 1966; ter internemu pravilniku Železarne Jesenice. Ekipa šteje 4 igralce in eno rezervno, ki se vključijo v igro vedno na zadnjo desko tako, da se drugi igralci pomikajo navzgor.

Ekipa z manj kot tremi igralci ne more nastopiti. Sestava ekipe je lahko tudi mešana. Igralni čas je 10 minut na igralca, kar se kontrolira s šahovsko uro.

Prvokategorniki, ki niso registrirani, lahko nastopijo na prvenstvu Železarne Jesenice. Tekmovanje bo v šahovskem domu na Jesenicah.

Namizni tenis: Igra se po pravilih NTZ Slovenije, z dodatkom pravilnika DŠRI v Železarni Jesenice. Ekipa tekmuje po sistemu »3:3« (swaytling) s tremi igralci (vsak z vsakim nasprotnikom).

Posamezniki igrajo na dva dobljena niza, dvoboj ekipe pa do 5 dobljenih točk. Tekmovanje bo v zgornjih prostorih TVD Partizan Jesenice.

Prijave pošljite na sindikat Železarne (☎ 32-66) do 10. novembra, do 13. ure, nakar bo žrebanje v sejni sobi.

Judo

V četrtek, 20. oktobra, sta potovali v Bor naši dve mladinki na državno prvenstvo, kjer se je zbralo 97 mladink iz vseh republik in pokrajin in 115 mladincev.

Judo sekcijo Društva TVD Partizan Jesenice sta zastopali Tanja Makuc v kategoriji do 66 kg in Slobodanka Matarugič v kategoriji do 56 kg. Obe dekleti sta se marljivo in zavzeto pripravljali na to veliko tekmovanje.

Komaj 13-letna Slobodanka Matarugič je bila med mladinkami prvič na državnem prvenstvu, zato nismo računali na boljšo uvrstitev. Vendar nas je presenetila in dosegla v svoji kategoriji peto mesto. Treba je reči, da ji je le za las ušla medalja. Za Tanjo Makuc smo potihem računali, da se bo dobro uvrstila. Vendar smo se bali, ker je odšla na državno prvenstvo zelo utrujena. V hotelu, kjer je opravljala obvezno učno prakso, ji niso dali prostih ur ali dnevo. Morala je naporno delati in seveda vsak dan trenirati. Njena marljivost in prizadevnost sta bili poplačani. Osvojila je bronasto medaljo.

Tako se tega velikega uspeha veselimo z njo in njenimi starši. Vsi v judo sekciji pa smo ji hvaležni, da je s tako dobrim uspehom še enkrat popeljala našo sekcijo iz anonimnosti.

Njena uspešnost je imela veliko odmevnost pri judo zvezi Hrvaške. Zaposlili so nas, da bi Makucova na kvalifikacijah za zvezno žensko ligo nastopala za ekipo Samobora. Tako v soboto potuje v Zagreb, kjer bo nastopala za ekipo Samobora. Njihov klub bo pokrival celotne stroške potovanja za Makucovo in njene trenerja. Ta dogovor med kluboma pomeni za našo tekmovalko še več napоров in potovanj na tekmovanja po Jugoslaviji. Naša skupna želja v sekciji pa je, da bi jo spoznali tudi zvezni selektorji.

Organizator državnega prvenstva za mladinke in mladince je bil judo klub Bor iz Bora, ki letos praznuje 25-letnico svojega dela. Pokrovitelj tekmovanja je bila občina Bor ter rudnik in topilnica bakra iz Bora.

JR

Bron z državnega prvenstva

Balinanje

Jeseniški balinarji kljub poznemu jesenskemu času še vedno neprestano balinajo. Potem, ko so 9. oktobra zasedli drugo mesto za pokal Jugoslavije na področju Gorenjske, so 15. oktobra nastopili v finalu za področje Slovenije.

Tu je nastopilo 16 najboljših moštev iz vse Slovenije, ki so se uvrstila v finale. Igralo se je na direktno izpadanje. Jeseničani niso imeli preveč sreče pri žrebanju in so že v prvem kolu dobili za nasprotnika ekipo Slavije iz Ljubljane, drugo moštvo prvoligaša Polje, ki je letos osvojilo drugo mesto v 1. zvezni ligi. Jeseniški igralci so izgubili z rezultatom 13:8 in izpadli iz nadaljnjega tekmovanja, vendar bi z nekoliko boljšo igro lahko tudi zmagali, saj tudi ekipa Slavije ni prikazala posebno dobre igre. Na koncu je zmagalo moštvo Sloge iz Ljubljane in se uvrstilo v finale pokala Jugoslavije, ki bo na Reki.

Ekipa BK Jesenice se je udeležila tudi turnirja, ki ga je priredil BK Primskovo

iz Kranja, na katerem je sodelovalo 32 ekip iz vse Slovenije in iz sosednje Hrvaške. Jeseničani so najprej nastopili v ponedeljek, 17. oktobra, in v svoji skupini premagali moštvo Čirče in Alpetour. Nato so v soboto, 22. oktobra, v četrtfinalu premagali ekipo Sloge in Budničar, obe iz Ljubljane, in se uvrstili v finale, ki je bilo v nedeljo, 23. oktobra. Tu so se najprej srečali z ekipo Primskovo I. in izgubili s 13:5, nato pa premagali Primskovo II. z rezultatom 13:2 in za ekipo Primskovo I., ki je osvojila prvo mesto, in Šiško, ki je bila druga, osvojili tretje mesto. Po turnirju je bilo še zanimivo tekmovanje v izbijanju balina in pa v bližanju v krog. V bližanju je zmagal Franci Čampa in prejel lepo nagrado.

Sedaj čakajo fante še kvalifikacije za slovensko ligo, ki bodo 29. in po vsej verjetnosti tudi še 30. oktobra v Ljubljani, s tem pa bo tudi letošnja balinarska sezona končana.

B.K.